Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...эмнай 1921 оной ...рёрин 21-һээ гарана | № 130 (13924) | 1975 оной июниин 4, среда | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИИН XXV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

НЭГЭДЭЛ ДОТОРОО ЭГЭЭЛ ТҮРҮҮЛЭН

...ан-Үдын мяха-консер... комбинадай үдэ-хөөбэ... цехэй коллектив үй...эриин «Бурмясопром» ...лэй предприятинуудай ...һаа түрүүлжэ ябана. ...коллектив продукци үй...рилхэ, худалдаха табан ...нгээ даабарие майн ... дүүргээ.

...бан жэлэй эхинһээ хой... цехэй продукци үйлэдбэ...ын хэмжээн 80 процен... дээшэлһэн байна. Про...иин өөрын үнэ сэн ни... хямдаруулагдаа.

...э коллектив ямар ар...амжалта туйланаб гэ... цехэй ажалай эмхидхэл ... Дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд залуушуулые даа-жа абаад, ажалда дүршүүлнэ, хүмүүжүүлэн һургана. Хүдэлмэришэд 2—3 мэргэжэл шудаланхай. Цехэй үйлэдбэри оньһожоруулагдажа, шэнэ техникэ тодхогдожо байна.

Табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ мүрысөөндэ олон түрүүшүүл шалгаран гараа. Цехэй унинэй хүдэлмэришэд, ажалай ветеранууд А. Левантуева, Е. Барышевская, А. Бурлакова ажалай һайн жэшээ бусадта харуулна.

Олон залуушуул тэдэнһээ ехээр гээгдэнэгүй, цехэй амжалтада горитой ехэ хубитаяа оруулна. Тэдэнэй дундаһаа залуу хүдэлмэришэн О. Табхаевае нэрлэмээр. Энэ нүхэр һайнаар ажаллаһанайнгаа, ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнгаа түлөө республикынгаа делегациин бүридэлдэ орожо, Москва хотэ ошолсоһон байна. Тэндэ үйлэдбэриин бусад түрүүшүүлтэй хамта Илалтын Тугай дэргэдэ дүрөө абхуулаа.

Залуу хүдэлмэришэд Т. Илыгеева, М. Чужакина үйлэдбэриин түрүүшүүлэй тоодо оролсоно. Даабаряа холо үлүүлдэг болоһон эдэ түрүүшүүл июниин 15-да һунгагдаха Улаан-Үдэ городой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Коллектив табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээбди гэжэ һанаагаа амараад, ажалай эршэ һуладханагүй. Урданай мэтэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаһаар. Тэдэнэр партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэжэ шиидээд, ерэхэ табан жэлэй тоосоондо орохо продукци бүтээжэ эхилээ.

Комбинадай түрүү энэ коллектив жэлэй дүүрэтэр табан жэлэй түсэбһөө гадуур 500 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаад, хэрэглэгшэдтэнь эльгээхэ зорилготойгоор ажаллажа байна. Абаһан энэ социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэ, партиин ээлжээтэ съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн социалис мүрысөөн хүдэлмэришэдэй дунда шэнэ эршэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна.

Тэдэнэй хэлэһэн үгэдэ найдахаар. Табан жэлэй эхинһээ түрүү зэргэдэ жагсан ябаһан энэ коллектив жэлые бүри һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр түгэсхэхэ, съездын хүндэлэлдэ ажалай бэлэгүүдые барихал байха.

Н. СПЕРАНСКИЙ,
үйлэдбэриин «Бурмясопром» нэгэдэлэй главна экономист.

ДОЛООН ХОНОГООР

Борис Степанович Лакеевай бригада Забайкалиин апатидай комбинадай барилгашадай коллективтэ мэдээжэ болонхой. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд үйлэдбэриин объектнүүдэй, гэр байрын досоо, газаа талын хүдэлмэри хэдэг юм. Баригдажа байгаа комбинадай хүдэлмэришэдэй тосхон үдэр хоногой үнгэрхэ тума ургажа байнхай. Эндэ Б. С. Лакеевэй бригадын хубита нилээд ехэ байна.

Борис Степановичай бригадын гэшүүд һара, квартал бүхэнэй үйлэдбэриин түсэб үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэр май һарын даабари болзорһоонь долоон хоногоор урид бэелүүлээ. Бүтээһэн ажалайнь шанар хододоо эрхим байдаг.

Тус бригадада хамтадаа 24 хүн хүдэлдэг юм. Тэдэнэр мүнөө тосхоной клубай, байрын хоёр гэрэй барилгада хүдэлнэ. Бригадын гэшүүд дурсагдаһан барилгануудаа июниин хорёодоор ашаглалгада оруулха зорилготой.

Забайкалиин апатидай комбинадай барилгашадай дундаһаа бригадир Борис Степанович Лакеев бултанһаа түрүүлэн гүрэн түрын хайра шагналда — Ажалай алдар солын гурбадахи шатын орденд хүртэнхэй. Орденто бригадиртай сугтаа хүдэлдэг барилгашад түрэл партиингаа ээлжээтэ XXV съездые ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтаха зорилго урдаа табяад, эдэ үдэрнүүдтэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа байна.

Манай корр.

КПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй

Министрнүүдэй Соведтэ

Таряалан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хоёр һарын дүнгүүд ба тэжээл ехээр бэлэдхэхэ нэмэлтэ хэмжээнүүд тухай

...эрһэн хоёр һарын туршада (1975 ...мартын 20-һоо июниин 2 хүрэтэр) ...з, совхозуудта таряалан, сабшалан...ргаса дээшэлүүлхэ талаар ехэ хү...эри хэгдэбэ гэжэ КПСС-эй обкомой тэмдэглэбэ. Энэ хугасаа соо та..., сабшалан дээрэ 393 мянган ...наг шэбхэ гаргагдажа, 5,7 мянган ... үтэг хэгдээ, 52,5 мянган тонно ...альна үтэгжүүлгэ оруулагдажа, ...янган гектар таряалан, 59 мянган ... сабшалан үтэгжүүлэгдээ. Уһа...ин системэнүүдээр болон бүлүүр ...инуудаар 22 мянган гектар таряа... 105 мянган гектар сабшалан ба ...эри уһалагдаа. Габшагай хоёр һа...агтын аймагай Ранжуровай нэрэм... «Дружба» болон «Родина» кол...дта, Зэдын аймагай Ленинэй нэ...тэ, Загарайн аймагай «Гигант» ...зуудта, Баргажанай, «Первомай...», Хэжэнгын совхозуудта болон бу...ажахынуудта эмхитэйгээр үнгэрөө.

...эгэбэшье республикын Хүдөө ажа... министерство, Мелиораци болон ... ажахын министерство, Яруунын, ...хаанай, Сэлэнгын болон Прибай... аймагуудай олохон колхоз, сов... хоёр һарын туршада харалагда...үхы хүдэлмэреэ, агротехническэ ...э ябуулгануудаа сүм дүүргэжэ ...үй гэжэ КПСС-эй обкомой бюро, ...бликын Министрнүүдэй Совет тэм....

...гасуур байжа, хүрьһэндэ шииг ... дуталдабашье, олонхи аймагууд...ряалан, сабшалан уһалха хүдэл... хангалтагүйгөөр ябуулагдаа. Майн ... байдалаар түсэбэй ёһоор 37 ... гектар таряалан уһалагдаха ...аад, бүхыдөө 20 мянган гектар ...улагдаа. Баргажанай, Хурамхаа... Загарайн, Сэлэнгын, Улаан-Үдын ...удай ажахынуудта сабшалан ... хүдэлмэридэ нүүдэл бүлүүр ...инуудые табиха арга боломжонууд ...эгдээгүй. Республикын ажахы... бии байгаа 358 бүлүүр станци... хахадһаа үсөөниинь хүдэлгэгдэ...эрһэн үедэ бүлүүр станци бүхэ...иил 58 гектар газар уһалагдаа. ... хэдэн колхоз болон совхозуудта ...руулагдамал бэлшээриин хойноһоо ...алга эмхидхэгдээгүй, газарынь ...даагүй, хорёонь заһабарилга ...айрна, мүн түмэр хоолойнууд бо...алууриин түхеэрэлгэнүүд бэлдэг... байһаар.

...хон аймагуудта ногоо тариха ... зохид болзор алдагдажа байна.

...өө ажахын бүхы ургамалнуудай ... ургаса абаха тэмсэлые шангадха...эхэ үбэлжэлгэдэ хүсэд хүрэхэ тэ... малдаа бэлэдхэхэ зорилгоор ...эй обкомой бюро болон респуб... Министрнүүдэй Совет тусхай тог...абаһан байна.

...хэдээ хүдөө ажахын бүхы урга...уд болон үбһэ ногооной тарилгые ...ээр, һайн шанартайгаар дүүргэхэ ... республикын Хүдөө ажахын, Мелиораци болон уһанай ажахын министерствэнүүдтэ, КПСС-эй райкомууд болон аймгүйсэдкомуудта, хүдөө ажахын трестнүүдтэ, колхозуудай правлени болон совхозуудай дирекцинүүдтэ, колхоз болон совхозуудай партийна организацинуудта табяа. Июнь һарада таряалан, сабшалан, хээрын болон һайжаруулагдамал бэлшээри уһалха хүдулмэри габшагайгаар ябуулхаар уялгалаа. Уһалууриин системэтэй бүхы газарые ургамалай ургажа байха үедэ уһалха, бии байгаа бүлүүр станцинуудые, уһа сасадаг машинануудые дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэхэ шухала. Тиихэдээ кукурузын, корнеплодуудай, хартаабхын тарилгые 2—3 дахин ундалуулха хэрэгтэ онсо анхарал табиха гэжэ тогтоогоо.

Сенаж дараха нүхэнүүдые бэлдэхэ, набшаһата тэжээл болон ногооной витамин элбэгтэй гурил бэлэдхэхэ график — даабари энэ тогтоолоор аймагуудта хүргэгдэһэн байна.

Ургасын хойноһоо саг соонь харууһалха, илангаяа хартаабхын, кукурузын болон пропашной бусад ургамалнуудые һайнаар харууһалхаар республикын Хүдөө ажахын министерство, хүдөө ажахын трестнүүд, КПСС-эй райкомууд болон аймгүйсэдкомууд, колхозуудай правлени болон совхозуудай дирекцинүүд уялгалагдаа. Тарилгада минеральна үтэгжүүлгэ нэмэлтэ тэжээл болгон оруулха, мүн ороһото ургамалнуудай тарилгые химическэ хороор сүршэхэ эрилтэ табигдаа.

Июлиин 1 хүрэтэр ногооной гурил гаргадаг АВМ-эй агрегадуудые шадабаритай бэрхэ механизаторнуудаар хангажа, тэдэнииe түхэреэн сүүдхэдэ хүдэлгэхэ. АВМ-дэ хүдэлжэ байһан механизаторнууд болон бусад хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай түлөөһэнэй гуримые нарииаар хаража, ажалайнь түлөөһые бэлэдхэһэн гурилайнь шэгнүүрэй, шанарайнь зэргээр тогтоохо гэжэ дурадхагдаа.

Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриин түсэб зохёожо, бригада болон звенонуудта даабари хүргөөд, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие саг соонь захалха, эгээн түрүүн доро, уһанда абтадаг, сабшахада бэрхэшээлтэй газарай, ой соохи, холын сабшалангай, харгын захаархи, таряалангай хоорондуурхи ногоое хуряажа абаха байна.

Ой соохи, гүрэнэй мэдэлэй намаглиг газарай сабшалангые бүридхэлдэ абажа, тэндэһээ хэды шэнээн үбһэ бэлэдхэхэб гэһэн даабари айл бүхэндэ хүргэхэ хэмжээнүүдые тодорхойлхоор ажалшадай депутадуудай аймагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд уялгалагдаа.

Хүдөө ажахын ургамалнуудай баян ургаса абахын, малдаа тэжээл ехээр бэлэдхэхэ социалис мүрысөө совхозуудай хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхээр, КПСС-эй райкомууд, колхоз болон совхозуудай партийна организацинууд, колхозуудай правлени болон совхозуудай дирекцинүүд энэ тогтоолоор уялгалагдаһан байна.

ОЛОНХИНЬ — КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИГУУД

Республикын ниислэлэй ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг байшанда Улаан-Үдын трикотажна фабрикын нэгэ цех хүдэлдэг юм. Тус цехэй хүдэлмэрилэгшэд — нэхэгшэд, оёдолшод ноһон утаһаар кофто, жакет, свитер гэхэ мэтын хубсаһа арад зоной захилаар нэхэнэ. Эндэ хүдэлдэг 25 хүнэй 17-иинь коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэнхэй.

Тэдэнэр эрхим ажалаараа суутай болонхой. Тэрэнииень гэршэлһэн хэдэн жэшээ харуулая. Үнгэрэгшэ 1974 оной үйлэдбэриин түсэбые цехэй хүдэлмэришэд 113 процент дүүргэһэн байна. Тиихэдэ энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб 6 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Мүнөө эндэхи хүдэлмэришэд коммунис ажалай цех гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула тэмсэжэ байнхай.

Тус цехэй түрүүшүүлэй ажалые эндэ онсолон тэмдэглэмээр. Коммунис ажалай ударник, Советскэ районой Соведэй депутат, комсомол басаган Лариса Андреева ээрэгшээр хүдэлхэ зууркаа, һара бүхэнэй даабари ходо-доо 150—160 процент дүүргэнэ. Тэрэнэй нүхэр басаган, мүн коммунис ажалай ударник, эсхэгшэ Галина Залевская баһал эрхимээр ажаллажа, үетэн нүхэдтөө жэшээ харуулна. Оёдолшон Галина Загузина һара бүхэнэй даабари 110—120 процент дүүргэдэг байха юм.

Трикотажна цехэй оёдолшод, ээрэгшэд апрель, май һарануудта яһала һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа. Тэдэнэр хүнүүдэй захил дүүргэхэ түсэбөө 110,7 процент, хубсаһа һэльбэн заһабарилха даабаряа 107,6 процент дүүргэһэн байна. Мүнөө энэ цехэй ажалшад табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын тула хамаг хүсэ шадалаа гарган ажаллана.

Д. ГАРМАЕВ.

ТАЛАДА «ҺОЛОНГО» ТАТУУЛНА

Үлүү ехэ шиигтэй нойтон, намаг болоһон газарые хатаажа, бургааһа, болдог ургаһан газарыень сэбэрлэжэ, хүрьһыень элдүүрилээд, олон жэлэй ногоо тарижа, Байгалай совхоз һүүлэй жэлнүүдтэ сабшалангаа нилээд үргэдхөө. Энээнэй ашаар ехэнхи сабшалан дээрэһээ гектарай 25—30 центнер эрхим шанартай үбһэ абадаг болонхой.

Теэд гансахан сабшалангай ургаса эрид дээшэлүүлээд, үхэр малые үбһэ тэжээлээр бүхэли жэл соо гүйсэд хангахань бэрхэтэй. Зунай сагта удхэн тунга ногоотой һайн бэлшээригүй һаа, сагаан эдеэ ягаад ехээр абахабши, аргагүй.

Тиимэһээ хоёр жэлэй саада тээ эндэ үнеэдые адуулха һайжаруулагдаһан бэлшээри бии болгохо гэжэ шиидэгдэһэн байгаа. Мүртэй ургаса гарадаггүй таряанай газарые дахин һайнаар элдүүрилжэ, хүрьһыень бэхижүүлхэ, тэндэ олон жэлэй ногоо ургуулха хүдэлмэри хэжэ эхилээ.

Бүхыдөө 300 гектар газар тойруулжа хорёолоод, тэрэнээ үшөө 14 ондоо таһаг-загуун болгожо хубаагаа. «Бурводстройн» трестын оньһожоруулагдаһан нүүдэл колоннынхидай хүсөөр тэрэ газар хорёологдоо, бүлүүр станцяар уһалха сорго хоолойнууд табигдаа. Энээнтэй хамта совхоз өөһэдынгөө хүсөөр тэндээ минеральна үтэгжүүлгэ горитой оруулжа, олон жэлэй тимофеевкэ ногооной болон таримал хүсы үбһэнэй үрэһэ хала.

Эндэ хэгдэһэн ехэ хүдэлмэринь дэмы хосороогүй. Эгээл жэл болоод байхада, бүхы 300 гектар бэлшээриинь газар үргэлжэ хибэс номин ногоон хүнжэлөөр хушагдажа, үшөө нэгэ жэл болоод тэндэнь хүнэй бүһэдэ тулама үдхэн ногоон эбхэрэн долгилжо байгаа һэн. Иимэ һайн, шэмэ ехэтэй ногоотой бэлшээридэ урдань эндэхи мал нэгэтэшье адуулагдаагүй байгаа. Нёдондо зундаа энэ бэлшээридэ 480 үнеэд бэлшэжэ зуһаа. Загуун бүхэн соохи ногоон малда ээлжээгээр эдюулэгдэдэг. Жэшээнь, наймадахи, юһэдэхи загуун соо үнеэдэй бэлшээгдэжэ байха һамбаанда нэгэдэхи, хоёрдохи загуунууд соохи ногоониинь һайнаар ургажа бүри сабшажа абахаар болошодог байна. Юуб гэхэдэ, бэлшээриинь газар ходо һайнаар уһалагдана, минеральна үтэгжүүлгээр нэмэлтэ тэжээл оруулагдаха юм. Һайжаруулагдаһан тусхай бэлшээритэй болоһоор үнеэдынь зундаа тобир тарган, ходо садхалан ябадаг, һүшье ехээр үгэдэг болоо.

Мүнөө Еланска отделениин энэ бэлшээри уһалагдажа, ногоониинь түргэнөөр ургахынь тула минеральна үтэгжүүлгээр нэмэлтэ тэжээл оруулагдажа байна. Манай эндэ ябахада, сорго хоолойнуудһаа уһан өөдөө сасан хаягдажа, бэлшээри дээгүүр һолонго татан байгаа һэн. Тэрэ саана 250—300 метр газарта уһанай эрьедэ тодхогдоһон бүлүүр станциин хүдэлхэнь дуулдаба. Илангаяа хура бороо мүртэй ороогүй гандуу уларилтай мүнөө үедэ газар һайнаар, садатарынь уһалаал һаа, ногоониинь һайнаар гараха бшуу. Энээниие һайн ойлгожо, бүлүүр станци хүдэлгэдэг машинист И. И. Марченко ехэл оролдосотойгоор хүдэлнэ.

— Үдэр бүри 3 гектар уһалнаб. Нэгэ загуунииe һайнаар уһалхын тула үдэр соо эдэ хоолой соргонуудые 4 дахин нэгэ газарһаа нүгөө тээшэнь урилха баатай болоогдоно. Энээндэ үдэрэй 2 час лэ һалгаанаб. Тингэжэ станциин миин байха сагые шадаал һаа бага болгохо гэжэ оролдогдоно, — гээд нүхэр Марченко хэлэнэ.

Иигээд июнь соо энэ һайжаруулагдаһан бэлшээридэ үнеэд адуулагдажа эхилхэнь. Тиихэдээ һү һаалиин эрид дээшэлхэ байһаниинь лабтай.

Байгша ондо Еланска отделениин һаалиин фермынхид Яруунын совхозой малшадай үүсхэл дэмжэн, зунай бэршээриин үедэ үнеэн бүриһөө 1300 килограммһаа бага бэшэ һү һааха зорилготой. Энэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь һайжаруулагдаһан бэлшээринь ехэхэн аша туһатай байхал.

Ф. СОРОКИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оньһон түхеэрэлгээр бэлшээри уһалагдана. Станциин машинист нүхэр Марченко.

Авторай фото

Кабанскын аймаг.

ҺААЛИШАД ЗОРИГЖОНГИ

...рай хагсуу ходорон үн... налагай һайхан нарата ...бэ. Хада уулын ой мо... тала дайда ногоорбо. ...сагай ерэхэдэ, ниитын ...ажалай хүдэлмэрилэгшэ...соонь «наранай гара... мэтэ боложо, сагаан ...салгидажа эхилдэг гээ...ээниие һайса ойлгоһон ... совхозой һаалиин ...үдэй хүдэлмэрилэгшэд ...һада эртээнһээ һай...лдээд, мүнөө зуһалан...та зөөбэ.

Энэ совхозой һаалишад табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ урданайхиһаа дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абанхай. Тэрэнээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула оролдосотой һайнаар хүдэлжэ байна. Ажахын эрхим һаалишадай нэгэн Ф. Бариева энэ жэлэй январь-апрель һаранууд соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 988 килограмм һү һааһан байна. Тиихэдэ дүршэлтэй һаалишад С. Цыбикова, Ж. Маланова гэгшэд баһал һайн дүнгүүдтэй. Тээгдын дунда һургуули дүүргэһэн Р. Намдакова аха нүхэдэй туһаламжаар ажалай һайн дүршэлтэй боложо байна.

Совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд зунай урин дулаан сагта оролдосотой һайнаар хүдэлжэ, һү һаалияа улам дээшэлүүлхээр бэеэ зэһэнхэй. Тиигэжэ юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэдэнэр зоригжонги.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хорийн аймаг.

ТАСС. Шэнэ һонин

НҮХЭР А. А. ГРОМЫКО, Д. С. ПОЛЯНСКИЙ ҺУНГАГШАДТАЯА УУЛЗАБА

РСФСР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Московско областиин Калининградска һунгуулиин округой һунгагшадай суглаан Москва шадархи Калининград хотын Калининай нэрэмжэтэ соёлой ордон дотор июниин 2-то болоо. Промышленна предприятинуудай, барилгануудай, эрдэм-шэнжэлгын институдуудай түлөөлэгшэд энэ округһоо Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Андрей Андреевич Громыкотай уулзахаяа эндэ ерэбэ.

Партиин Калининградска горкомой нэгэдэхи секретарь Б. А. Родионов уулзалгые нээгээ.

Депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур — Механическа заводой таһагай начальник А. П. Абрамов А. А. Громыкын ажаябадалай зам ба ажалай намтар тухай хөөрэбэ.

Үгэ хэлэгшэд коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй нэгэдэлэй кандидадуудта һунгалтын үдэр дуугаа үгэхыень уряалаа.

А. А. Громыко суглараг-шадай зүгһөө халуунаар угтагдан үгэ хэлэхэдээ, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар тэрэниие дэбжүүлһэн ажалшадай коллективүүдтэ ехэ баяр баясхалан хүргөөд, намда үзүүлэгдэһэн этигэл найдабариие манай алдарта Коммунис партида, дотоодын ба гадаадын политикын талаар тэрэнэй баримталан бэелүүлдэг ленинскэ хараа бодолдо сүм хамаадана гэбэ.

* * *

Алтайн хизаарай Павловска һунгуулиин округой һунгагшад июниин 2-то Павловск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхоной һайндэрэйхеэр гоёогдон шэмэглэгдэһэн соёлой байшан дотор сугларжа, энэ округһоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй хүдөө ажахын министр Дмитрий Степанович Полянскитай уулзаба.

Партиин Павловска райкомой нэгэдэхи секретарь И. Е. Березняк уулзалгые нээгээ.

Депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур — Павловска заһабарилгын заводой токарь М. И. Стригин Д. С. Полянскиин ажабайдал ба ажал ябуулга тухай хөөрөөд, энэ кандидадта һунгалтын үдэр нэгэ һаналтайгаар дуугаа үгэхыень бүхы һунгагшадые уряалба.

Коммунис партиин дотоодын ба гадаадын политикые, КПСС-эй Центральна Комитедэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Политбюрогой аша түгэс ажал ябуулгые эндэ үгэ хэлэгшэд нэгэ һаналтайгаар һайшаан дэмжэбэ.

Д. С. Полянский сугларагшадай зүгһөө халуунаар угтагдан һунгагшадай үмэнэ үгэ хэлээ. Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта кандидадаар тэрэниие дахинаа дэбжүүлһэн Павловска һунгуулиин округой бүхы һунгагшадта, суглаанда хабаадагшадта баяр баясхалан хүргэбэ.

(ТАСС).

„САЛЮТ-4" СУГ МУШЭДЫЕ ШЭНЖЭЛНЭ

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). Петр Климук, Виталий Севастьянов «Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станци дээрэ шэнжэлгын программа бэелүүлхэдээ, астрофизическэ туршалгануудые хэжэ эхилбэ. Рентгенэй толито телескопой туһаламжаар июниин 1-2-то Скорпион, Дева, Лебедь гэдэг суг мүшэдэй рентген гэрэл тулагай сасаралгые шэнжэлһэн байна. Тиихэдээ космонавтнууд замбуулинай дайдада станциингаа астроприборнуудые тааруулан табиһан, телескопой байдалые тэмдэглэхын тула одо мүшэтэ огторгойн дүрэ зураг буулгаһан, удаань тэрэниие хүдэлгэжэ, хэмжэлгэнүүдые хэһэн байгаа.

Медицинскэ туршалгануудай программын үндэһөөр, ваакумна тусхай хубсаһа үмдэжэ, бэе махабадаа туршан шэнжэлбэ.

Нүхэд Климук ба Севастьяновай бэе һайнууд. Станциин бүхы түхеэрэлгэнүүд жэншэдгүй һайнаар хүдэлнэ.

«Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станци ниидэжэ үргэлжэлһөөр.

«ЛУНА-22» ЖЭЛ СОО ҺАРЫЕ ТОЙРОН НИИДЭБЭ

ЗАМБУУЛИНАЙ АЛАС ХОЛО ЗАЙДА ХЭЛХЕЭ ТОГТООХО ТҮБ. (ТАСС). 1974 оной майн 29-дэ Газарһаа табигдаһан «Луна-22» гэжэ автомат станци селеноцентрическэ замаар ниидэжэ үргэлжэлһөөр.

Июниин 2-то Москвагай сагаар 12 часта станци 3296 дахин һарые тойрон ниидэбэ. Ниидэхэ үе соонь станцитай радио-холбооной 2175 сеанс хэгдэһэн байгаа. Тиихэдээ жолоодолгын захиралтанууд үгтэһэн, түхеэрэлгэнүүд ба аппаратурын хойноһоо хиналта хэгдэһэн, туршалганууд тухай мэдээсэл абтаһан байха юм.

Һара ба оршон тойронхи дайдые бүхы дээрэнь шэнжэлхээр хараалһан программа бүрин бэелүүлэгдээ. Газарһаа захиралта-хэмжэлгын хүдэлмэриин Газарһаа тодо һайнаар хэгдэһэнһээ «Луна-22» станциин ниидэлгын программа амжалтатайгаар дүүргэгдэһэн байна.

Мүнөө үедэ научна шэнжэлгэнүүд нэмэлтэ программаар үнгэргэгдэжэ байна. Табигдаһанһаань хойшо жэлэй үнгэрөөшье һаань, «Луна-22» гэжэ автомат станциин бүхы түхеэрэлгэнүүд һайнаар хүдэлнэ. Газар руу эльгээгдэһэн мэдээсэлнүүд шэнжэлэгдэжэ байнхай.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ЗОНАЛЬНА МҮРЫСӨӨН

Буряадай М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй һуралсалай туршалгын ажахыда Рыбинска, Красноярай, Эрхүүгэй, Хакасай, Буряадай хүдөө ажахын техникумүүдэй һурагшадай машинаар үнеэ һааха зональна мүрысөөн һаяхан үнгэргэгдэһэн байна.

Энэ тэмсэлдэ һургуулиингаа нэрэ хүндые хамгаалхын тула техникум бүхэнһөө гурбан һурагшад хабаадалсаа.

Мүрысөөнэй дүн соёсолходо, Рыбинска хүдөө ажахын техникумэй команда очкогоороо онсо шалгарба. Удаадахи һууринуудыень Буряадай, Эрхүүгэй хүдөө ажахын техникумүүд хубаалдаһан байна.

Буряадай хүдөө ажахын техникумэй һурагша Татьяна Алемасова зонын мүрысөөнэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Рыбинска хүдөө ажахын техникумэй һурагшад Тамара Пчельникова, Надежда Ян гэгшэд эзэлэн байна. Эрхимлэгшэдтэ үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

С. ХАЛТУЕВ.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

ЯШЕВСКИЙ А. А., Сэлэнгын модоной баазын автомат линиин оператор, Прибайкалиин аймагай hунгуулиин Элхиин 123-дахи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат.

ЯРКИНА Л. П., Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай хүдэлмэришэн, Кабанскын аймагай hунгуулиин Вилюйскэ 97-дохи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат.

ЛЫСОВ В. Ф., КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь. Түнхэнэй аймагай hунгуулиин Туранай 139-дэхи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат.

ХАРЮУГАЙ БЭШЭГ

Зинаида Архаровна, Гусиноозерскhоо, Шэтэhээ ерэhэн бэшэгүүдые дахин, дахин абаад лэ уншана. Бэшэгээ уншаха бүридөө шэг шарайнь хубилна. Нэгэ заримдаа баярай ошон бадараадхина, тиигэжэ байhаар томоотой шэрүүн болоодхино. Энээхэн үедэ элдэб бододолдо эзэлэгдэнэ хэбэртэй. Хүн зоной этигэл найдабари харюулжа шадаха гээшэ гүб? Шадаагүй hаа, яалтайб? hайнаар ажаллажа, нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулха ёhотойб. hунгагшадайнгаа захил-эрилтэнүүдтэ харюусахаар бэлэн байха зэргэтэйб. Депутадай дүүргэхэ уялга ехэл байха даа. Тэд яахаб, имэл нүхэдэйнгөө түлөө «зобожо» ябаха зол жаргалтай, үйлэ хубитай хүн байба гээшэ бэзэб. Тэд хүн зоной баян дэлгэр байдалай түлөө тэмсэжэ оролдохоhоо hайн hайхан, дэмбэрэлтэй юун байха бэлэй. Юундэ hанаата болонобиб? Нүхэдэйнгөө этигэл найдабарие харюулжал үзэхэб гэхэ мэтэ бодолнууд толгой соонь хүлгэнэ. Тэрэнэй досоо хүлгэхэнь зүб. Ямаршье хүн ажабайдалдань гэнтэ хүлеэгдээгүй ушарай болоходо хүлгөөд, тэбдээд абадаг ха юм.

Тэрэ бэшэгүүдтээ харюу үгэхөөр түхеэрбэ. Ручка, саарhа урдахи стол дээрээ табиба. Стулда hуухынгаа урда тээ бэшэгүүдые дахин гартаа абаба. Илья, Алексей аханарhаань ерэhэн бэшэгүүд. Эдэ аханарынь Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэнтэйнь дашарамдуулан амаршалжа, дулаахан үгэнүүдые бэшэхэhээ гадна, шангахан захяануудые үгөө:

«Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда абамнай баатарай үхэлөөр унаа. Эсэгынгээ нангин нэрэ соло хухалха ёhогүйбди. Бидэнэрэй зол жаргалай түлөө ами бэеэ хайрлаагүй ха юм. Зина, энээниинь hанажа, хүн зоной этигэл найдабари харюулха зэргэтэйш. Гүрэн түрэмнай тон харюусалгатай хэрэг шамда даалгаба гээшэ. Ши республикынгаа дээдын засагай этигэмжэтэ хүн болохо гээшэш», — гэhэн үгэнүүд Зинаидын толгой руу хаха зүhэн ороно. Эрхүүгэй областиин Ольхоной районой Еланцы нютагта түрэжэ эдир наhаяа үнгэргэhэнөө, 1962 ондо Улаан-Үдэ ерэжэ, анха түрүүшынхеэ трикотажна фабрикын богоhо алхажа ороhоноо элихэнээр hанаадхиба...

— Зай, басаган, ажалда орохоёо ерээ гүш? — гэжэ тиигэхэ үедэ фабрикын директор байhан Т. З. Буркин асуугаад, урдаhаань гэтэшоод hууба.

— Тиибэ, — гээд залуухан ябаhан Зина Ербанова нэгэ үгөөр харюусаба.

— Манда хүдэлхэдэ хүндэшэг лэ байха. Юумэнhээ түнхарихагүй, зүрхэтэй хүнүүд хэрэгтэй. Оролдоод байhан хүн ямаршье ажалда амжалта туйлаха юм бэзэ даа.

— Шадалаараал оролдохоб.

— Тиигэбэл кадрнуудай таhагта ошоод, документнүүдээ тушаа.

Имэ хөөрэлдөөнэй болоhон үдэрhөө хойшо Зинаида Архаровна Ербановагай ажалай намтар эхилээ hэн. Дүй дүршэлтэй нэхэгшэ А. М. Хубановагай хажууда тэрэниие hурагшаар табиба. Тиигэхэ үедэ, үнэхоорөөшье, ажалынь хүшэр хүндэ, хамаг хүдэлмэри гараар хэгдэдэг байгаа hэн. Гэбэшье, ажалайнь багша олон жэлдэ олоhон дүй дүршэлөө хубаалдахынгаа хажуугаар, урма зоригыень бадаруулдаг эгээл дүтын хани нүхэрынь болобо.

— Зина, тэсэжэл үзэ. Удангүй хамаг хүдэлмэриеэ машинаар бүтээдэг болохобди. Ши уран гартай бэрхэ басаган байнаш. Ажалша хүн хүрэhөөр лэ эли байдаг. Хоёр гурбан жэлhээ арбан захатые ара тээшэнь хаялха, хорин захатые хоймор тээшэнь шэдэлхэ нэхэгшэ болохоор гаршни уян нугархай байна, — гээд А. М. Хубанова тэрээндэ ходо хэлэгшэ бэлэй.

Зинаида Архаровна «багшынгаа» хэлэhэн эдэ үгэнүүдые хэзээдэшье мартадаггүй, мүнөөшье болотороо hанажа ябадаг юм. Юуб гэхэдэ, аха нүхэрэйнгөө дулаахан үгэнүүдтэ этигэн, үдэр бүри урмашан ажалладаг, нэхэн оёгшын мэргэжэлые гүнзэгыгөөр шудалхые оролдодог, амжалтын нюуса түлхюур бэдэрдэг байгаа бшуу. 60-аад онуудай үедэ трикотажна фабрика нэгэ янзын ноохон хубсаhа оёдог hэн. Зина Ербанова гол түлэб рейтузануудые нэхэн оёдог байгаа. Ажаллажа эхилhээр жэл үнгэрөөд байхадаа тэрэ үдэртөө 7—8 рейтуза оёхо нормотой байбал, 10—12-ые оёдог болоод байба.

Тиигэhээр багшын хэлэдэг үгэнүүд тудалдаба. Удангүй гараар хүдэлдэг станогуудынь машинаар hэлгэгдэжэ, хүшэр ажал нилээд хүнгэн болобо. Зинаида Архаровна Ербанова оэроошье дүршэлтэй боложо, эрхим нэхэн оёгшо гэжэ коллектив соогоо суурхажа эхилбэ, нүхэдэйнгөөшье дунда хүндэтэй болобо. Улаан-Үдын Октябрьска районой Советэй, 1966 ондо городской Советэй депутадаар hунгагдаhан ушар энээниие гэршэлнэ.

— Зинаида Архаровнае ямаршье хүшэр хүндэ ажалда эльгээхэдэ арсахагүй, урагшаа hанаатай эхэнэр. Юрэдөө, хүндэ муу hанаха гээшые мэдэхэгүй, яагаал hаа туhалхаб гэжэ оролдожо ябадаг, ёhотойл сагаан сэдьхэлтэй хүн даа, — гээд оёлгын цехэй начальник М. Е. Тулохонова хөөрэнэ.

Хүнэй түлөө оролдожо ябадаг hайхан сэдьхэлыень ойлгоhон нүхэдынь цехэйнгээ комитедэй болон фабрикынгаа эхэнэрнүүдэй Советэй гэшүүнээр тэрэниие hунгаhан байна. Ингэжэ Зинаида Архаровна түрэл фабрикынгаа ажабайдалда, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

— Мүнөө сагта хүн гээшэ гоё hайхан хубсаhа үмдэдэг болоходоо бидэнэрэй урда шангахан эрилтэ табидаг болоо. Тиимэhээ манай фабрикын коллектив үе сагай эрилтэhээ гээгдэхэгүйе оролдоно. Мүнөө сагай элдэб олон янзын хубсаhанай түхэл маяг зохёохо бүлэг эмхидхээбди. Зинаида Архаровнае дүршэл ехэтэй эрхим нэхэн оёгшодой нэгэн гэжэ тоолоод, энэ бүлэгтэ оруулhан байнабди, — гэжэ трикотажна фабрикын партийна организациин секретарь В. Н. Медведева хэлээ hэн.

Зинаида Архаровна эндэшье hайн талаhаа харуулжа, шэнэ модельнүүдые шудалха хэрэгтэ хубитаяа оруулна. Энэ бүлэгэйхид туршалга хээд hайн гэжэ тоолоhон моделеэ бэшэ цехүүдтэ зууршалдаг, дүй дүршэлөө дамжуулан үгэдэг юм. Имэ орёо, харюусалгатай хүдэлмэридэ эльгээгдээшье hаа, дүршэлтэй нэхэн оёгшо эрхимээр ажаллаhан зандаа. Тэрэ үдэрэйнгөө даабари 120—130 процент дүүргэнэ. Энээниие нэгэ имэ баримта гэршэлнэ. Зинаида Архаровна юhэдэхи табан жэлэй социалис уялгаяа байгша оной мартда дүүргээд, мүнөө үедэ арбадахи табан жэлэй түсэб бөөр ажаллажа байнхай. Коммунис ажалай ударник Зинаида Архаровна Ербанова үнгэрэгшэ жэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ ажалай эрхим дүн туйлажа, «РСФСР-эй социалис мүрысөөнэй отличник» гэhэн значогоор шагнагдаа бэлэй.

— Би сугтаа хүдэлдэг хани басаган Сима Петроватай үнинэй мүрысэдэгби. Хэмнайшье хэнhээ гээгдэдэггүй, ана мана ябадагбди. Нэгэ заримдаа бинь түрүүлдэгби; нүгөө заримдаа Сима түрүүлээд ябадаг. Мүрыс[...]дэ эрхимлэhэн хүмнай [...] амжалта туйлаhанаа нүг[...] дэдөө дамжуулжа үг[...] Ингэжэ өөhэд хоорондо [...] дураараа мүрысэн ажалл[...]да урматайшье байдаг, ажа[...] урагшатайшье ябадаг — г[...]жэ Зинаида Архаровна Ер[...]банова хөөрэнэ.

Зүб даа. hайн дураар[...] уралдан ажаллахада ам[...]та туйлагдангүй яах[...] Спортсменүүд хоорондоо м[...]рысэжэ, рекорд туйладаг [...] юм. Тэрэшэлэн Зинаида Е[...]банова Сима Петрова х[...] хоорондоо үсэд нэтэрүүл[...] уралдан мүрысэхэдөө, ар[...]дахи табан жэлдэ үшөө [...] амжалта туйлаха, парти[...] XXV съездые нэрэтэй со[...] тойгоор угтахал бай[...] Энээндэнь этигэнэбди.

...Зинаида Архаровнаг[...] аханартаа бэшэhэн харюу[...] бэшэг соо имэ мүр[...] дайралдаа hэн: «Ямар окр[...]то дэбжүүлээб гэжэ асуу[...]гүт? Заудинскын 34-[...] округhоо Буряадай АССР[...] Верховно Советэй депута[...] кандидадаар намайе дэбж[...]лээ. Аханар таанарай[...] сугтаа хүдэлдэг нүхэдэй[...] этигэл найдабарие эрх[...] hайнаар ажаллажа, нии[...] хэрэгтэ эдэбхитэйгээр х[...]баадалсажа харюулхые [...] сэдьхэлhээ оролдохоб. [...]тагүй харюулхал байхаб».

Б.-Н. НАМДЫКОВ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ, туhалха, хинаха

(Нютагай Советүүдэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилдэг дүй дүршэлhөө)

Партийна коллективүүдэй ябуулдаг хүдэлмэриие гүрэнэй органууд болохо Советүүдэй эрхилдэг ажал ябуулгатай ямаршье ушарта худхажа огто болохогүй юм. Парти хадаа Советүүдэй ажал ябуулгые hолихо бэшэ, харин ударидахые оролдохо зэргэтэй гэhэн заабари КПСС-эй VIII съездын резолюци дотор заагданхай байдаг.

Зүгөөр, Советүүдэй ажал ябуулгада партиин ажал ябуулгаhаа тусгаар таhаранги ямар нэгэн участок байдаггүй, байха ёhошьегүй. Тиимэhээ парти болбол Советүүдэй бүхы ажал ябуулгые имагтал политическэ талаар хүтэлбэрилдэг ёhо гуримтай. Харин захирха, hолихо гээшэ партийна ёhо гуримда огто таарахагүй зүйлнүүд болоно бшуу.

Советүүдэй хүдэлмэриие улам нарижуулан hайжаруулха зорилгоор КПСС-эй ЦК hүүлэй жэлнүүдтэ Советүүдэй хүдэлмэри тухай хэдэн шухала тогтоолнуудые абаhан байна. Ажалшадай депутадуудай сельскэ болон поселково Советүүдэй гол эрхэ болон уялганууд тоб байса тодорхойлогдонхой. Тиимэ байха ёhотойшье. Нютагай Советүүд хадаа харьяата оршон дээрээ гүрэнэй засаг түрэ барижа байна ха юм.

Ушар иимэhээ КПСС-эй райком, партийна эхин организацинууд нютагай Советүүдэй хүдэлмэриие улам hайжаруулха, депутадуудай ажал ябуулгые бүри эдэбхижүүлхэ асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулдаг байна. Аймагай Советтэ, мүн сельскэ арбан Советүүдтэ дүрбэн зуу шахуу депутадууд hунгагданхай. Тэдэнэй 167-ниинь КПСС-эй гэшүүд болон гэшүүндэ кандидадууд. Эдэнэрнай ниитын хэрэг бэелүүлхэ ехэ хүсэн болоно бшуу.

Советүүдэй ажал ябуулгые хүтэлбэрилхэдөө, түбхын түрүүндэ тэндэ hунгагдаhан коммунист-депутадуудай үүргэ болон харюусалгые дээшэлүүлхэ гэhэн оролдолго гаргагдана. Тэдэнэр лэ партийнабэшэ депутадуудта өөрынгөө ажал хэрэгээр, ниитын ажал ябуулгаар жэшээ харуулха, толгойлон ябаха уялгатай ха юм. Энэ талаар «Родина» колхозой партбюрогой хүдэлмэри тухай богонёор тогтолтой. Хара-Шэбэрэй сельскэ Советтэ депутадаар hунгагдаhан коммунистнуудай ажал хэрэгээр партбюро ходо hонирхожо, хүдэлмэридэнь туhалалсажа, захяа заабари үгэжэ байдаг юм.

Байгша оной март hарада болоhон партийна суглаан дээрэ «Коммунист-депутадуудай түрүү ябаха үүргэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсэhэн байна. Энэ асуудалаар сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ И. Н. Ерофеев элидхэл хээ hэн. Коммунист-депутадуудай үйлэдбэри дээрэ ямараар хүдэлдэг тухай, депутадайнгаа уялгые хэр зэргэ дүүргэжэ байдаг тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр тогтоhон бэлэй. Тиихэдээ колхозой главна зоотехник депутат А. К. Карповай ажал ябуулгые магтаhан байна. Тэрэнэй эрмэлзэлээр мал ажалые саашань хүгжөөхэ, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ али олон хэмжээ ябуулганууд абтана. Тэрэнэй үүсхэлээр сельскэ Советэй сессиин, гүйсэдкомой заседаниин үзэмжэдэ нэгэнтэ бэшэ энэ асуудал зүбшэгдэhэн байха юм. Энэ оролдолгынь үрэ дүн элеэр харагдана. «Родина» колхоз мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Үхэр, гахай үсхэбэрилхэ хэрэг hайнаар эмхидхэгдэнхэй. Үнгэрhэн дүрбэн жэлэй туршада үнеэн бүриhөө hү hаалга 430 килограммаар ургаа.

Сельскэ Советүүдэй хүдэлмэри тушаа КПСС-эй райком анхаралаа ходо табижа байдаг гэжэ дээрэ дурдаа hэмби. Тэрэнээ баримталхын тула хэдэн жэшээнүүдые харуулха шухала болоно. hүүлэй жэл хахадай туршада КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ «Хүсөөтын сельскэ Советэй хүдэлмэри тухай». «Сельскэ Советэй депутадаар hунгагдаhан коммунистнуудай үүргэ дээшэлүүлхэ талаар «Искра» колхозой партийна организациин бюрогой хүдэлмэри тухай» асуудалнууд зүбшэгдөө hэн.

Жэшээнь, «Искра» колхозой партийна эхин организациин бюрогой ябуулдаг хүдэлмэри hайшаалда хүртэhэн байна. Сельскэ Советэй дэргэдэ байгуулагдаhан юhэн хүнүүдhээ нэгэдэhэн партийна бүлэг сельсоведэй хүдэлмэридэ hайнаар нүлөө үзүүлээ гэжэ тэмдэглэгдээ hэн. Эдэ депутат-коммунистнууд үйлэдбэри дээрэ hайнаар хүдэлхэтэеэ хамта, Советэй хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадалсажа, депутадайнгаа уялга hайнаар дүүргэнэ. Хоёр коммунистнууд гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, хоёрынь саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ. Комисси бүхэндэ хоёр-хоёр коммунист hунгагданхай. Имэ байхалаараа сельскэ Советэй ябуулдаг алишье хэрэгтэнь партийна нүлөөн үзүүлэгдэнэ гэжэ тэмдэглэмээр.

Советтэ hунгагдаhан партиин гэшүүд хүдэлhэн газартаа жэшээтэ hайнаар хүдэлнэ, коллективэй түсэб болон абаhан социалис уялгаяа бэелүүлхэ тэмсэлдэнь хубитаяа горитойгоор оруулна. Тиихэтэеэ хамта депутадайнгаа уялгые хэр дүүргэжэ байhан тушаагаа нүхэдтөө хөөрэжэ, hанал бодолоо, дүй дүршэлөө хубаалдадаг, бэе бэеынгээ ажал ябуулгада ажаглалта хэдэг гуримтай тогтоогдонхой. Партийна бүлэгэй суглаан хирэ-хирэ болоод лэ зарлагдана. Тиихэдээ Советэй абаhан шиидхэбэринүүдэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байhые мэдэдэг, hунгагшадтаяа уулзахадаа ямар асуудалаар хөөрэлдэхэ ёhотой байhанаа тодорхойлдог гээшэ.

Советэй хүдэлмэридэ депутат-коммунистнуудай эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байhан ушар hайн үрэ дүн туйлаха эрхэ байдал хангана. Ингэжэ Хонхолын сельскэ Совед али бүхы хэрэгээрээ аймаг соогоо, мүн республика дотороо суута гаранхай. Эндэ хамтаараан хүтэлбэрилхэ ёhо гурим бодотоор баримталагдана, хүн зонтоёо ехэ холбоо барисаатайгаар хүдэлмэреэ ябуулна. Советэй саг үргэлжын комиссинууд, депутадуудай постнууд hайнаар хүдэлнэ. Ингэжэ хамаг оньhон нэгэн адли гурим журамтайгаар хүдэлхэдөө, ажал хэрэгынь hайн байгаагүйдөө арганьгүй бшуу.

Сельскэ Советэй ниитэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин hайнаар ябуулагдажа байхада харьяата ажахынь болон алибаа эмхи зургаануудайнь ажал ябуулга угаа урагшатай байдаг байна. Хонхолын сельсоведэй харьяата «Искра» колхоз жэлhээ жэлдэ hайн амжалта туйлана, хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндөө худалдаха түсэб болон уялгануудаа ходо үлүүлнэ. Гүрэндэ ороохо таряа тушааха табан жэлэйнгээ түсэб энэ ажахы дүрбэн жэл соо дүүргэжэ шадаа. 1971—1974 онуудай үедэ жэл бүхэндэ дунда зэргээр гектар бүриhөө 17,5 центнер ороохо хуряажа байгаа бшуу. Колхозой тракторна дүрбэн бригада бултадаа «Газар тараалан эрхимээр эрхилдэг коллектив» гэhэн нэрэ солодо хүртэнхэй. Энэ сельсоведтэ гансал үйлэдбэриин лэ хэрэг магтаалда хүртэдэг бэшэ, мүн hургуулиин, соёл гэгээрэлэй, медицинскэ, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ амжалта ехэ.

Гэхэтэй хамта аймагаймнай сельскэ Советүүд бултадаа адли тэгшэ hайнаар хүдэлнэ гэжэ хэлэмээр бэшэ. Сельскэ Советүүдэй, депутадуудай үүргэ болон харюусалга дээшэлүүлхэ талаар партийна зарим организацинууд мүртэй hайн, тоб гэмэ хүтэлбэри бэелүүлжэ шаданагүй. Илангаяа Подлопатинска, Хүсөөтын, Суулгын сельскэ Советүүдэй ажал ябуулга hанаhанда хүрэмөөр бэшэ. Эндэхи партийна организацинуудай Советүүдэй хүдэлмэридэ ёhоор нүлөөлдэггүй, зүб хүтэлбэри бэелүүлдэггүй байhаниинь элирнэ бшуу.

Хэнэйшье мэдэhээр, нютагай Советүүдэй депутадуудаар ажалша бэрхэ, нютаг нугадаа суута гараhан партийнабэшэ олон хүнүүд hунгагдадаг гээшэ. Партийна нүгөөгөө улам үргэдхэхэ зорилгоор тиимэ нүхэдые КПСС-эй зэргэдэ жагсааха хүдэлмэри зарим тээгүүр hуладана.

Мүнөө РСФСР-эй Верховно Советэй, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, мүн нютагай Советүүдэй hунгалтада ехэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Эгээл энэ үедэ Советүүдэй хүдэлмэри hайжаруулха, депутадуудай ажал ябуулга эдэбхижүүлхэ асуудалда КПСС-эй райком болон аймагай партийна эхин организацинууд анхаралаа онсо хандуулха уялгатай байhаниинь элитэ.

В. БАЧЕЕВ,
КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой секретарь.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

УБЕЕВ В. П., Ажалшадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, Улаан-Үдэ хотын hунгуулиин Лазовско 1-дэхи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат.

КОРАБЛЕВ А. И., Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, Баргажанай аймагай hунгуулиин Байгалай 52-дохи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат.

МИХАЛЬЧЕНКО А. Р., Онохойн модоной комбинадай хүдэлмэришэн, Загарайн аймагай hунгуулиин Онохойн 80-дахи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат.

МЕДВЕДЕВ Н. Е., Буряадай АССР-эй ой модоной ажахын министр, Сэлэнгын аймагай hунгуулиин 130-дахи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат.

ШЕЛКОВНИКОВ Н. Е., КПСС-эй Прибайкалиин райкомой нэгэдэхи секретарь, Прибайкалиин аймагай hунгуулиин 121-дэхи округhоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат.

СОВЕТ ОРОН ШЭНЭ hОНИН

КРАСНОДАРАЙ ХИЗААР. Комбайнер Борис Антонович Пономаренко Кущевска районой «Новомихайловский» совхоздо алдаршанхай юм. Нёдондо жэлэй ургаса хуряалгада тэрэ 23800 центнер тарян сохижо, Кубаньда эгээл үндэр үрэ дүн туйлаhан байна. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин түрүү ажалшанда Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгогдонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнернууд Б. А. Пономаренко (баруун гарhаа), Н. П. Геливеров, совхозой парткомой секретарь М. К. Шелехань (тэг дундань) полидо гарахаар бэлэн болоhон комбайнуудые нариваар шалгажа байна.

hУНГАЛТАhАА hУНГАЛТА ХҮРЭТЭР

СМОЛЕНСК. (ТАСС-ай корр.). Түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые, шэнэ байшан гэрнүүдэй панельнүүдые автомашинанууд заводhоо Ярцевска районой «Михейковский» совхозой түб буусада абаашаба. Болбосон hайн хоёр дабхар байшан гэрнүүд эндэ баригдаха.

Дүрбэн жэлэй урда тээ, РСФСР-эй Верховно Советые hунгаха унгалтын урда, Михейково тосхон шадар хоёр дабхартай түрүүшын байшан гэрнүүд баригдаа hэн. Харин мүнөө эндэ саб сэгаахан, гоё hайхан гэрнүүдтэй hуурин тосхон бии болонхой.

РУДА ТЭЭhЭН ЭШЕЛОНУУД

БЕЛГОРОД. (ТАСС-ай корр.). Курска суранзата аномалиин горнягууд жэлэй эхинhээ хойшо түсэбhөө гадуур 300 мянган тонно руда гаргаа. «Кмаруда», Михайловска ашагта малтамал шанаржуулгын комбинадуудай, Стойленско уурхайн коллективүүд үдэр бүри түсэбhөө гадуур доменно пеэшэндэ хэрэглэгдэхэ нэтэхоёр эшелон түүхэй эд малтан гаргана. Суранзата аномалида абтаhан рудаhаа орон доторнай долоодохи тонно шэрэм хайлуулагдадаг юм.

ХАБСАРГАГШАДАЙ ГАБШАГАЙ АЖАЛ

ИЖЕВСК. (ТАСС-ай корр. Ю. Кедров). Жэлэй эхинhээ хойшо Ижевскэ машина-бүтээлгын заводой гол конвейерhээ «ИЖ- Планета-3» түхэлэй 100 мянгадахи мотоцикл хабсаргагдан гаргагдаа. Энэнь гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэбэ.

Байгша ондо предприятиин коллектив 270 мянга гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхиhээ 22 мянгаар олон машина бүтээхэ юм. Түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй эхинhээ хойшо даабариhаа гадуур эндэ 7.510 мотоцикл бүтээгдээ.

ҮЕ САГЫЕ АХИhАН ШАХТЕРНУУД

КАЛУГА. ТАСС-ай корр. Ю. Никонов). «Козельская» шахтын горнягууд жэлэй эхинhээ хойшо түсэбhөө гадуур 25 мянган тонно хүрин нүүрhэ малтаба. Эдэнэр түсэбтэ табан жэлэйнгээ даабари болзорhоонь урид дүүргээ.

Туйлагдаhан дүнгүүдынь ехэ үндэhэ баримтатай юм. Уурхайнууд соогуур оньhожоруулагдаhан шэнэ түхеэрэлгэнүүд табигданхай, эрдэм ухаанда үндэhэлэн, ажал хүдэлмэриеэ эмхидхэхэ хэмжээ ябуулганууд түсэбэй ёhоор нэбтэрүүлэгдэнэ. Энээнэй ашаар жэлэй эхинhээ хойшо ажалай бүтээсэ 10 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

hУУРИН ЛИСТВЕННЫЙ ГЭЖЭ НЭРЛЭГДЭБЭ

УРГАЛ (Хабаровска хизаар). (ТАСС-ай корр. И. Павлов). Мүнөө карта дээрэ бии болоодүй байhан шэнэ hуурин Лиственный гэжэ нэрлэгдэбэ. Байгал-Амарай түмэр замай баригдажа байhан буртаг шэдхэтэ тайга соо тэрэ урган бодобо. Олон арбаад жэл соо огторгой өөдэ харбан ургаhан шэнэhэн мододой хоорондуур түрүүшын үйлсэнүүд гаргагдаа.

Энэ hууринай байшан гэрнүүдые бариhан отрядай гэшүүд БАМ-ай эгээл ехэ барилгануудай нэгэн — Комсомольск шадараар Амар мүрэн дээгүүр татагдаhан хүүргын барилгада хабаадаhан байна.

БАШКИР ЛИТЕРАТУРЫН hАЙНДЭР

ЧЕБОКСАРА. (ТАСС-ай корр. В. Железнов). Башкирай уран зохеолшодой делегациие Чебоксарын хүн зон баглаа сэсэгүүдээр хүндэмүүшэ халуунаар угтаба. Башкир литературын удэрнүүд Чувашай ниислэл хотодо нээгдэбэ.

Аха дүү автономито республикын ехэ бүлэг прозаигууд, поэдүүд, драматургнууд эндэ ерээ. Эдэнэр фабрика, заводуудай коллективүүдтэй уулзалгануудые хэхэ юм. Промышленна предприяти тракторнуудые бүтээдэг заводой. Чебоксарын ГЭС-эй барилгын талмай дээгүүр ябажа хараха. Шоршелэ тосхондохи Космонавтикын музейдэ хүрэхэ байна.

Волго мүрэнэй эрье шадар нээгдэhэн башкир литературын hайндэр табан үдэр соо үргэлжэлхэ.

УРЕНГОЙН НӨӨСЭ БАЯЛИГУУД

ТЮМЕНЬ. (ТАСС-ай корр. Н. Рябов). Тюмениин хойто хубидахи газарай нөөсэ баялигуудые шэнжэлэлгын түүхэ-бэшэгтэ шэнэ хуудаhан бэшэгдэбэ: Н Терещенкын үрэмдэгшэдэй бригада байгаалиин газай дэлхэй дээрэ эгээл ехэ Уренгойн нөөсэ баялигай түрүүшын скважинада малталга хэжэ эхилбэ. Эдэнэр зузаан сэбдэг хүйтэн газар үрэмдэхэ зэргэтэй. Тиин 1250 метрэй гүнзэгыдэ сорго hуулгажа дүүргэхэ юм. Эгээл эндэ сэнхир түлишөөр баян хэбтэшэ бии.

Уренгойн нөөсэ баялигууд хурдан түргөөр ашаглагдан абтажа байна. Ерэхэ жэлдэ энэ ашагта малтамалтай газарта 20 мянга шахуу метртэ скважина малтагдаха бай[...]на. Газар доро соргонууд[...] hуулгахаhаа гадна, хоо[...] соргонуудые hуулгаха, [...] абадаг пунктнуудые, газ [...] зоборилон абагшадай шэ[...] хото бариха юм.

КУСТАНАЙН ШЭНИИ[...]

КУСТАНАЙ. (ТАСС-[...] корр. Е. Поринг). Оро[...] тарян ургуулдаг Казахс[...]дахи тон ехэ областиин [...] ряашад ороохото урга[...]нуудые тарижа дүүргэ[...] 1,5 миллионhоо үлүү гек[...] дээрэ гэхэ гү, али түсэ[...] даабариhаа 300 мянга [...] хуу гектараар үлүү тал[...]да эдэ ургамалнууд тариг[...]hан байна. 3600 мянган г[...]тарта hайн сортын үрэhө[...] шэниисэ таригдаа. «Ура[...]ская-52» гэжэ сорт ехэ та[...]май дээрэ hуулгагдаh[...] байна. Энэ сортын шэни[...] алдар суута гараhан сарат[...]ска сортынхиhоо дутуу[...] юм.

ТҮРҮҮШЫН ХАРТААБХ[...]

ДУШАНБЕ. (ТАСС-[...] корр. М. Маджидов). Нёд[...]до жэлэй ноябрь-декабрь [...]рануудта Таджикистанай [...]да хубида таригдаhан хар[...] таабха эдеэшээ. Овощ [...]гуулдаг тусхай шэглэл[...] «Хаваскор» гэжэ совхоз[...] тарияшад республика дот[...]роо түрүүлэн хартаабха ма[...]тажа захалба.

Энэ жэлдэ тусхай шэгл[...]тэй совхозуудта 465 гект[...]та эртын хартаабха hуулга[...]даhан байгаа. Таджикистан[...] хартаабхашад үндэр [...] ургаса — 75 мянган тонн[...] хартаабха малтахые хар[...]ка. Эдэнэй социалис уялг[...]нуудаа амжалтатайгаа[...] дүүргэхэ байhыень түрүү[...]шын малталга элирхэйл[...] гэршэлбэ.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

ПОЛТОРАЦКИЙ Б. А., ...лга-хабсаргалгын 1-дэхи ...вленинин комплексно бри...н бригадир, Улаан-Үдэ ...н һунгуулиин Тобольско ...дахи округһоо Буряадай ...СР-эй Верховно Соведэй ...утадта кандидат.

СВИРИДЮК Е. А., ...ан-Үдын ашаанай автотранспортна 3-дахи предприя... жолоошон, Улаан-Үдэ ...н һунгуулиин Шишков... 12-дохи округһоо Буряа... АССР-эй Верховно Со...й депутадта кандидат.

СТРЕЖНЕВА А. А., ...адай барилгын управле... барилга-хабсаргалгын ...н управленинин барил... 1-дэхи участогай штука...аляр, Улаан-Үдэ хотын ...улиин Сэлэнгын 96-да... округһоо Буряадай ...Р-эй Верховно Соведэй ...тадта кандидат.

БИРЮКОВ В. Г., ...С-эй Буряадай обкомой ...тарь, Улаан-Үдэ хотын ...улиин Гастелловскэ ...и округһоо Буряадай ...Р-эй Верховно Соведэй ...адта кандидат.

...ХОСОЕВ М. В., ...Р-эй АН-эй Сибиринин ...нин Буряадай фи... президиумэй түрүү..., Улаан-Үдэ хотын ...улиин Школьно 37-до... округһоо Буряадай ...Р-эй Верховно Соведэй ...дта кандидат.

Союзна болон автономито республиканууд Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэлэй шэнэ шата эхилэнхэй. Кандидадууд һунгагшадтая уулзажа байна. Партиина организацинууд эмхидхэлэй, ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Агитколлективүүд һунгагшадай дунда политическэ хүдэлмэри эрхилнэ, агитпунктнууд зохидоор түхеэрэгдээд, үүдэеэ үргэнөөр сэлинхэй. Манай корреспондент партиин хэдэн райкомуудай пропаганда ба агитацин таһагуудые даагшадта хонходожо, һунгалтада бэлдэлгын хэр хэгдэжэ байһан тухай, агитпунктнуудай хүдэлмэри тухай һонирхоһон байна.

★ ★ ★

ҺУНГАГШАДЫЕ УРИНА

Б. Л. БАЛДАНОВ, партиин Зэдын райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша:

Депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн арадай түлөөлэгшэд һунгагшадтаяа уулзана, тэдэнэр захяа үгэнэ, үреэл хэлэнэ. Агитаторнууд, пропагандистнар арадай кандидадууд тухай, эдэнэрэй ажабайдал, хүдэлмэри тухай олониитэ зондо хөөрэжэ үгэнэ.

Соёлой байшангуудта, хүдөөгэй клубуудта, һаалиин фермэнүүдэй улаан булангуудта, малай гүүртэ, хонишодой байрада—хаа хаанагүй агитатор болон пропагандистнарай үгэ шагнажа болоно. Һунгуулиин совет гурим тухай, һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр болоһон ехэ хубилалтанууд тухай, 9-дэхи 5 жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай эдэнэр хүн зондо хөөрэнэ. Жэшээнь, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой партиина организациин агитатор, колхозой главна агроном В. Н. Лобадзе полевой стануудта ошожо, таряашад, механизаторнуудтай хөөрэлдөө хэдэг, 4 жэлэй туршада болоһон хубилалтанууд тухай хөөрэжэ үгэдэг байна. Тус колхозой түб һууринда энэ хугасаан соо найман жэлэй һургуули болон бусад барилга бодхоогдонхой.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партиина комитедэй агитатор, Булагай һаалиин томодхогдоһон фермые даагша А. Г. Югова, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой агитатор, механизатор Д-Н. Аюшеев гэгшэдэй үрэ ехэтэй хүдэлмэри тэмдэглэжэ болоно.

Аймаг дотор 40 агитпункт, тэрэ тоодо һунгагшадай 12 клуб нээгдэнхэй. Агитпунктнууд зохидоор түхеэрэгдэнхэй.

И. Ф. ИСТОМИН, КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша:

Һунгалтада бэлэдхэл тон харюусалгатай хаһадаа оробо. Һунгалта үнгэргэхэ хэрэгсэлнүүд бэлэн болонхой. Депутадта кандидадууд тухай хөөрэлдөөнүүд үргэнөөр эмхидхэгдэнэ. Тэдэнэй дүрэ зурагууд агитпунктнууд болон бусад газарнуудта хадагданхай.

Агитпунктнууд, агитколлективүүд олониитэ ажалшадай дунда политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулна. Арадай кандидадуудай намтар, ажабайдал, ажал хэрэг тухайда хөөрэхэһөө гадна, агитаторнууд улас түрын байдал, орон доторхи һонин, аймагай малшад, таряашадай хүдэлмэриин дүнгүүд тухайда хөөрэнэ. Жэшээнь, Доодо-Маргентэ нютагтахи (Хёлгын совхоз) агитпункт ехэ һайнаар түхеэрэгдээ. Зураглан харуулһан хэрэгсэлнүүдээ бодомжотойгоор хэһэн байна. Аймагай ажалшадай социалис уялга, мүн совхозой, отделениин уялга эндэ хадаатай. Түсэб уялгануудай бэелүүлэгдэжэ байһан тухай эндэнь хаража болоно. Һунгалтада зорюулагдаһан хэдэн стенд харахада, нюдэндэ дулаан. Эндэхи клубые даагша С. Н. Дульская агитпунктые хүтэлбэрилнэ. Эндэ 9 агитатор һунгуулиин участок бүхэндэ политическэ хүдэлмэри ябуулна.

ДЭМЖЭНЭ, ҺАНАМЖА, ДУРАДХАЛНУУДАА ХЭЛЭНЭ

ЗАГАРАЙ

Онохой поселогой культурын байшанда тосхоной ажалшад олоороо сугларба. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, мүн Загарайн аймагай Соведэй депутадта кандидадуудтай уулзалга эндэ болобо.

Онохойн модоной комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад тээсгэн болоһон һунгалтын урда тээхи суглаанда хабаадахадаа, Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгуулиин Онохойн 80-дахи округһоо һунгагдаха депутадта кандидадаар нүхэр Михальченко Альбина Романовнае нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байгаа. Тэрэ кандидатурань олониитээр дэмжэгдэжэ, һунгуулиин окружной комиссиин бүридхэлдэ абтаа һэн.

Энэ уулзалга дээрэ түрүүлэн үгэ хэлэһэн комбинадай профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшын орлогшо этигэмжэтэ нюур Н. Ф. Барыгин кандидадайнгаа намтартай эндэ сугларагшадые танилсуулаа. Альбина Романовна энэ предприятида 1963 онһоо хойшо хүдэлнэ, гурбан мэргэжэл шудаланхай. Мүнөө үедэ станочницоор ажаллаха зуураа, үдэрэйнгөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэдэг эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн. «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаль, «1973 ондо социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэг тэрэнэй габшагай ажалые гэршэлнэ. Нүхэр Михальченко комбинадай профсоюзай рабочкомой гэшүүн.

Кандидадтай уулзалгын үедэ үгэ хэлэһэн лэ хүн бүхэн Альбина Романовнае магтаһан, республикынгаа засаг түрын дээдэ органдо түлөөлһэн этигэл найдабариемнай харюулжа шадаха гэээд лэ мэдүүлһэн байха юм. Тиихэтээ хамта һунгалтын үдэр һунгуулиин участогта булта ерэжэ, үнэн сэхэ, ажалша бэрхэ кандидадайнгаа түлөө дуугаа үгэхыень урина.

Мүн энэ уулзалгада Загарайн аймагай Соведэй депутадта кандидадуудаар Онохой тосхоной ажалшадай дэбжүүлһэн модоной комбинадай операторнууд Анна Матвеевна Бурлакова, Альбина Федоровна Чириченко, станочницанууд Екатерина Иосифовна Посадчева, Галина Павловна Ильмова, комбинадай директор Владимир Андреевич Титенко, комбинадай парткомой секретарь Николай Тимофеевич Маслов гэгшэд хабаадалсажа, һунгагшадай этигэл найдабарие гүйсэд харюулхын тула бүхы хүсэ шадалаа, сэдьхэл бодолоо зорюулха байһанаа элирхэйлээ.

Ц. ЦЫБАНОВ.

ТҮНХЭН

Аймагай соёлой байшан соо һунгуулиин 136-дахи Хэрэнэй округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Хорло Аюшеевна Имеевагай һунгагшад уулзаба.

Нүхэр Имеевагай ажал ябуулга тухай этигэмжэтэ нюур Түнхэнэй совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Антонида Лыксыреновна Хартаева үгэ хэлэхэдээ, тэрэнэй түлөө дуугаа нэгэ хүн шэнгеэр үгэхыень һунгагшадые уряалаа.

Хүдөө ажахын управлениин ахалагша агроном В. С. Холхоев, Горхоной дунда һургуулиин багша Н. Н. Елшин, аймагай больницын врач А. Я. Попов, ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинадай хүдэлмэрилэгшэ Я. К. Хаханов, районогой инспектор Сороковикова гэгшэд Х. А. Имеевагай кандидатурые халуунаар дэмжэхэ зуураа, мал ажалай фермэнүүдые оньһожоруулха, Горхоной дунда һургуулиин мастерской, КБО-гой шэнэ байшан бариха, аймагай больницые үргэдхэхэ, ажаллахаяа ерэһэн врачнуудые байраар хангаха хэрэгтэ туһалхыень депутадта кандидадые гуйба.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Х. А. Имеева этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө һунгагшадта халуун баяр хүргөөд, тэдэнэй захяа заабаринуудые дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэб гэжэ үгэеэ үгэбэ.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

Һунгуулиин Шишковско 12-дохи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, ашаа шэрэдэг 3-дахи предприятиин жолоошон Евгений Ануфриевич Свиридюк, Улаан-Үдын городской, Железнодорожно районой Соведүүдэй депутадта кандидадууд һунгагшадтаяа «Восток» кинотеатр соо уулзаба.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур 3-дахи ГАП-ай жолоошон Ю. П. Жилкин Свиридюк гэгшын намтар, тэрэнэй хүдэлмэри тухай һунгагшадта хөөрэжэ үгөө. Удаань һунгагшадай зүгһөө 6-дахи интернат һургуулиин директор Е. Ф. Сараева, санэпидстанциин врач Е. А. Тарановская, «Восток» кинотеатрай директор Е. И. Никитина болон бусад депутадта кандидадуудые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээд, тэдэнэртэ һанамжа, дурадхалнуудаа хэлэжэ үгөө.

Ф. СТЕПАНОВ.

ҺУНГАЛТАҺАА ҺУНГАЛТА ХҮРЭТЭР

УРГАН ХҮГЖЭҺЭН ХОТО

Үргэн Буряад оронoймнай газар дайда дээрэ шулуун нүүрһэ малтагшадай түрүүшын тосхоной тэмдэглэгдэһээр 37 жэл үнгэрөө. Энэ богонихон хугасаа соо Тоёоной ара тала танигдашагүй ехээр хубилаа. Тэрэ тосхон урган хүгжэһөөр мүнөө ёһотой город болоо. Сэлэнгын аймагай түб тэндэ түбхинэнхэй.

Түб хотын үргэн гудамжануудаар, үндэр һаруул байшангуудай, хэдэн дабхар һургуулинуудай, соёлой ордоной хажуугаар сэл ногоон сэсэрлиг талмайнууд хүнэй сэдьхэл эрьюулэн байдаг. Дүшөөдхэн жэлэй саана эндэмнай бэлшээриин газар байгша һэн гэхэдэ, даб гэһээр үнэншэхөөр бэшэ ха.

Гусиноозёрск хото сагай ошохо тума урганаа, хүгжэнэ. Гэр байра барилгын хэмжээн 1960 онһоо хойшо арба дахин ехэ болоо. Больницын городок, 500 хүнэй һууритай соёлой ордон, арбан жэлэй 4 һургуули, поликлиникэ, аптекэ, хилээмэнэй ба тоһоной заводууд, оёдолой фабрика болон бусад олон үйлэдбэриин байшантууд бодхоогдоо. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ 27 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдажа, 500 гаран бүлэ түбхинөө. Энэмнай 1973 онтой жэшэхэдэ, 280 квартираар олон болоно.

Ажалшадай ажаһуудалай эрилтые гүйсэд һайнаар хангахын тула баригдажа байһан ГРЭС-эй дэргэдэ 420 хүнэй нэгэ доро хоол барихa хоёр столово, 280 үхибүүнэй хүмүүжүүлэгдэхэ саад, магазинууд баритдаа. Мүнөө эндэ 1.320 үхибүүнэй һураха гурбан дабхар һургуули баригдажа байнхай. Мэнэ һая, агуу Илалтын 30 жэлэй һайндэрэй үрдахана, гушаад айл уужам һаруул, шэнэ гэрнүүдтэ орожо түбхинөө.

Эндэхин городоо болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгохо, ногооруулха талаар ехэ хүдэлмэри хээ, хэжэшье байһаар. Тэдэнэй хүсөөр 16 гектар талмайтай сэсэрлиг байгуулагдаа, жэл бүри арбаад мянган сагдуул модод городой гудамжануудаар таригдана. Тиихэдэ промышленна барилга үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа, орёо оньһото техникээр хангагдаһан шахтануудай, үйлэдбэриин бусад предприятинуудай тоо улам олошорһоор. Нимгтал Эхэ оронойнгоо аха дүү арадуудай халуун туһаламжаар республика доторнай нүүрһэнэй промышленность тон богони болзор соо байгуулагдаад, улам үргэдэжэ байна ха юм.

Нэмэл аргаар малтагдаха шулуун нүүрһэнэй баян хэбтэшые ашаглажа эхилһэн ушар аймагай саашадаа индустриальна талаар хүгжэхэ, республикын түлишэ-энергетикын гол бааза болохо арга нүхэсэл олгоно. 2.4 миллион киловатт хүсэтэй Гусиноозерско ГРЭС-эй томо гэгшын барилга энээнэй ёһотой жэшээ боложо үгэнэ. ГРЭС-ые түлишөөр таһалгаряагүй хангахын тулада жэл соо 3 миллион тонно нүүрһэ үгэхэ Бага-Холбоолжоной шэнэ уурхай баригдана. ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээн энэ жэлдэ, хоёрдохинь 1976 ондо ашаглагдажа эхилхэ ёһотой юм. Энэ табан жэлэй туршада дурсагдаһан барилгануудта 100 миллион түхэриг һомологдонхой. Тус хай шэглэлтэй 10 гаран суб-подрядна организаци тус барилгада хабаадалсана. ГРЭС-эй барилгын үргэн ехэ талмай дээрэ хэдэн мянгаад хүдэлмэришэн ажалладаг юм.

Манай город, тэрэнэй заха talанууд барилгын ехэ талмай болонхой. Шахтернуудай тосхон олон дабхар болбосон түхэлтэй кварталнуудтай, үргэн үйлсэ, сэсэрлигүүдтэй мүнөө үе сагай хото болон урганa. Гусиноозерск хото генеральна түсэбөөр саашадаа хүгжэжэ, 1990 он болотор хүн зонойнь тоо 90 мянгада хүрэхэ юм. Мүнөө городой хүн зонние уһаар хангаха, мүн уһа сэбэрлэхэ түхеэрэлгэ барилга үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна. Табан жэлэй дүүрэтэр 86 мянган квадратна метр байра, 2500 һууритай хамтын байра, 700 һууритай хүүгэдэй сад-яслинууд, 1320 үхибүүнэй багтаамжатай һургуули, больницын комплекс болон бусад барилганууд ашаглалгада үгтэхэ. Ниитын худалдаа наймаанай түбэй барилга эхилхэ түсэбтэй.

Гусиноозерск хотын ажалшадай ажал хэрэгүүд баһал һайн даа. Жэл бүри ажалай түрүүшүүл олошорно. Нэмэл аргаар нүүрһэ малтадаг Бага-Холбоолжоной уурхайн хүдэлмэришэд Майн Нэгэнэй һайндэрые ажалай шэнэ илалтаар угтаһан юм. Эдэнэр шулуун нүүрһэ малталгаар табан жэлэйнгээ түсэб байгша оной апрелиин 17-до дүүргэээд, мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна.

Тус уурхайн коллектив КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ бүри һайн үрэ дүн туйлаха гэжэ шиндэнхэй. Ф. Бакшеевэй, П. Коноваловай, Б. Федосеевэй хүтэлбэрилдэг экскаваторщигуудай бригаданууд Соведүүдэй һунгалтын үдэр болотор тус тустаа 30 мянган тонно түлишэ түрэл орондоо бэлэглэхээр зоригжонхой.

Һүүлэй үедэ уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшодой оруулдаг дурадхалнууд улам олошороо. «Гусиноозерская» шахтын уралан нарижуулагшадай ажал үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн, алдар сууда гараһан юм. Буряадай АССР-эй габьяата уралан нарижуулагша Миргасим Талбутдинович Мухаметовэй хүтэлбэрилдэг уралан нарижуулагшадай бүлгэм үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээ һэн. Энэ бүлгэмэйхид 58 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 8 мянган түхэригэй мүнгэ зөөри алмаа. Электрослесарьнүүдэй бригадир Л. Ешелкинэй 16 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 7 мянган түхэригэй алмалта хэхэ арга олгоһон байна.

Үдэшын боро хараанай үеэр Галуута-нуурай эрье шадар нюдэ һаргама зайн гал яларжа, соёлой ордоной хажуудахи сэсэрлиг соо ирагуу гоё хүгжэмэй аялга зэдэлдэг. Үйлсэ гудамжануудаар һайндэрэйхеэр хубсалһан хүн зон хүлгөөтэй. Тэдэнэй олон ондоо хэлэн дээрэ зугаалха, хөөрэлдэхэнь элихэн. Арюун тунгалаг Галуута-нуурай эрье шадар түбхинэһэн залуухан городто зугаатай, гоёшье даа. Зайн галаар гэрэлтүүлэгдэһэн агитпунктнуудай гал һунгагшадые уралан байна.

И. РОГОВ,
Гусиноозерскын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Сэлэнгын аймаг.

Хяагтын аймагай «Пограничный» совхозой Харанхын һү һаалиин фермын ахалагша һаалишан Цындэ-Сүрүн Дашиевна Замбалаевае нютагайнь зон Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна. Республикын засаг түрын дээдын зургаанда нютагайнгаа ажалшадые түлөөлхэ иимэ ехэ этигэл найдабарида Цындэ-Сүрүн Дашиевна ниитын үйлэдбэри дээрэ үнэн шударгыгаар ажалладагаараа, нүхэд зонойнгоо али бүхы байдалда туһалхые оролдодог һайн һайхан сэдьхэлээрээ хүртэһэн байна.

АЖАЛША ХҮН АЛДАРТАЙ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, найма наһатай Цындэ-Сүрүн эжытэйгээ хоюулханаа гэртээ үлөө. Абань, колхозой түмэршэ дархан Даша Замбалаев дайнай фронтдо мордоо. Ахань баһал сэрэгэй албанда ябаа. Эхэ басаган хоёр колхозой мал ажал дээрэ дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ ажаллажа байгаа. Абань фронтһоо бусажа ерээгүй, фашис булимтарагшадтай эрэлхэгээр байлдан, Эхэ оронойнгоо түлөө баатарай үхэлөөр унаа гэһэн гашуудалтай мэдээсэл абтаа һэн. Ахань—Бабасан Дашиевич фронтдо хүндөөр шархатаад, гэртээ бусажа ерээд, уданцьегүй наһа бараа һэн.

Жаахан Цындэ-Сүрүн һургуулида ябаха. Хэшээлһээ сүлөө сагтаа эжыдээ туһалдаг һэн. Зунай үедэ колхозойнгоо үбһэ, таряа хуряалга дээрэ үргэлжэ ажалладаг байба.

— Илалта! Манайхин Берлиние эзэлээ. Дайн дүүрээ! — гэһэн баярта мэдээсэл дуулдаба. Би тэрэ үдэр, 1945 оной майн 9-дэ Наушки тосхондо ошоһон байгааб, — гэжэ мүнөө Цындэ-Сүрүн Дашиевна дурсана. — Наушки — колхозой түб, түмэр замай станци, хүн зоноор олон, манай Харанхы тосхонһоо нилээд томо байһан юм. Тэндэ Улаан тугуудые дээрээ үргэһэн олон хүн зон сугларжа, Илалтын митинг, суглаа хээ. Оркестр хүгжэм наадаа. Ниитын найр зугаа эмхидхэбэ. Дайн дүүрээ. Фашизм усадхагдаа. Тайбан түбшэн саг ерээ гэһэн баяртай үгэнүүдые тэндэ дууланаа мартадаггүйб. «Илалта» гэһэн гүн удхатай үгэ намайе нойрһоо һэреэһэндэл адли гэнтэ ухаан бодолдом бүхөөр хадуугдаа һэн. Тэрэнээ мүнөөшье һанахадаа уярдагби. Арбан хоёр наһатай, хүсэд ухаа ороодүй ябабашье, илалта гээшэ бэлэхэнээр олдодоггүй, хүсэ шадалаа гарган, зоригтойгоор тэмсэһэнэй, ажаллаһанай ашаар олдодог юм байна гэжэ ойлгоо бэлэйб, — гэжэ Цындэ-Сүрүн Дашиевна гушан жэлэй урдатээ болоһон ушаралта байдалые һанан дурсана.

Долоон классай һургуули дүүргээд лэ, залуухан басаган Замбалаева 1948 онһоо захалан түрэл колхозойнгоо мал ажал дээрэ бэеэ даан ажаллаһан намтартай. Бага балшар наһанһаа ажал хэжэ һураһан, хүсэһэн зориһондоо заабол хүрэхын түлөө зоригтойгоор оролдодог габшагай бэрхэ хүн хүдэлмэриингөө үрэ дүнгөөр хэзээшье бусадһаа булюу байдаг. Цындэ-Сүрүн хамтынгаа ажалай түрүүшүүлэй зэргэдэ хододоол ябадаг байгаа. Олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг тула нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй һэн. Нютагайнгаа Соведэй депутадаар хоёр зарлалда һунгагдаа. Колхозой, удаань совхозой үйлэдбэри дээрэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаһанайнгаа түлөө олон удаа урмашуулгада хүртэдэг байгаа.

1969 ондо Цындэ-Сүрүн Замбалаева «Пограничный» совхозой Харанхын һү һаалиин фермые даагшаар томилогдоһон байна. Энэ албан тушаал «гараараа зангаад» ударидаха ажал бэшэ. 200 гаран һаамхай үнеэдтэй, жэл бүри үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлхэ, тэндэ ажаллаха һаалишад, тугалшад, мал адуулагшадһаа бүридэһэн ажалай коллективые толгойлһон ажахын хүтэлбэрилэгшэ болоно.

Эндэ ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, малшадаа шадамгай һайнаар ударидаха, малһаа абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлэн, түсэб даабаряа, социалис уялгануудаа дүүргэхэ, бэелүүлхэ гээшэ тиимэ амархан хэрэг бэшэ. Тэрэниие туйлахын түлөө ажалшадай эдэбхи үүсхэлые орьёлуулан, габшагай хүдэлмэридэ тэдэниие зоригжуулхаһаа гадна, хүн бүхэниие даажа абаһан хүдэлмэридөө тон харюусалгатайгаар хандадаг, урдаа табиһан зорилгоёо үнэн сэхээр бэелүүлдэг болгон һургаха, хүмүүжүүлхэ ёһотой болоно. Тиихэтээ хамта ажалшадайнгаа ажалай, ажаһуудалай эрилтэдэ тон анхаралтайгаар хандаха, шухала сагта туһалжа байха.

Цындэ-Сүрүн Дашиевнагай даадаг фермэ ажалайнгаа али бүхы дүнгүүдээр юһэдэхи табан жэл соо аймаг дотороо түрүүлжэ ябана. Тиихэдээ жэл бүри үнгэрһэн жэлэйхиһээ үлүү һайн дүн харуулдаг байна. Энээниие̇нь хэдэхэн тоо баримтануудаар харуулая.

1971 ондо: 208 үнеэтэй байгаа. 100 үнеэн бүриһөө 87 тугал түлжүүлээ. Түсэбэй ёһоор 3635 центнер һүнэй орондо 4166 центнер тушаагаа. Үнеэн бүриһөө 1760 литр һүнэй орондо 1960 литр һүн һаагдаа.

1972 ондо: 209 үнеэтэй. 100-һаа 97 тугал абтаа. 3732 центнер һүнэй орондо 4294 центнер тушаагаа. Үнеэн бүриһөө 1760 литр һү һааха байбал, тэрэнээ 2045 литртэ хүргөө.

1973 ондо: 209 үнеэтэй. Зуунһаа 98 тугал түлжүүлээ. 3770 центнер һүнэй орондо 4306 центнер тушаагаа. Үнеэн бүриһөө 1800 литрэй орондо 2100 литр һү һааба.

1974 ондо: 206 үнеэтэй. Зуунһаа 98 тугал түлжүүлээ. 3800 центнер һү абаха түсэбөө 4448 центнертэ хүргөө. Үнеэн бүриһөө 1850 литр һү һаахын орондо 2206 литр абаһан байха юм.

Мүнөө жэл тус совхоз Харанхын һү һаалиин фермэтэй Хяагтын-Адагай һүнэй фермые нэгэдхэн, хамта дээрэ 450 үнеэдтэй томодхоһон фермэ болгожо, Цындэ-Сүрүн Дашиевнада даалгажа үгэһэн байна.

— Ажалнай хоёр дахин ехэ болобо. Яахаб даа, ажаллахал хэрэгтэй ха юм, — гэжэ нүхэр Замбалаева энеэбхилэн хөөрэнэ. — Бэрхэ һаалишад фермэдэмнай олон. Юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабарие 4 жэл соо дүүргэээд, арбадахи табан жэлэй түсэбөөр ажаллажа байһан эрхим һаалишан Балжит Буянтуева Буряадай АССР-эй габьяата малшан гэһэн хүндэтэ солотой юм. Ирина Сунграпова — түрүү һаалишан, «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай. Иимэ түрүүшүүлнай бусад нүхэдтөө эрхим ажалай үльгэр жэшээ үзүүлнэ.

Цындэ-Сүрүн Дашиевнагай 9-дэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мал ажал дээрэ эрхим дүнгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө КПСС-эй Буряадай обкомой болон БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан, 1973 оной ажалай дүнгөөр эрхим амжалта туйлажа, «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаа. Республикын Хүндэлэлэй самбарта гаранхай.

Ажалшашье, арад зонойнгоо хэрэгтэ анхарал оролдолго ехэтэй ябадаг Цындэ-Сүрүн Дашиевна Замбалаева республикынгаа засаг түрын дээдын зургаанда һунгагдахадаа, нютагайхидайнгаа этигэл найдабарие гүйсэд харюулжа шадаха байһаниинь лабтай.

Д. ЦЫБЕНОВ.

АРАДАЙ КАНДИДАТ

АЛАС-ДУРНЫН ХИЗААРТА

Арадай хэрэглэлэй хэдэн зуугаад ондоо эд бараан Алас-Дурнын предприятинуудта үйлэдбэрилэн гаргагдана. Урдань иимэ эд бараан Приморн руу ондоо тээһээ асарагдадаг байгаа. Харин мүнөө промышленность ажалшадайнгаа ургажа байгаа эрилтэнүүдые дүүрэн хангажа шададаг болоо.

Ажалшадайнгаа эрилтэнүүдые Алас-Дурнын нютагай промышленностиин хайшан гэжэ хангадаг болоһон тухай ТАСС-ай корреспондентнүүдэй мэдээсэлнүүд доро толилогдоно.

ТАЙГЫН ЦЕХЭЙ ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛ

Хабаровска хизаарай ан олзоборилгын томо ажахы болохо Кур-Урмийска коопзверопромхозой коллектив табан жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Энэ предприятиин «цехүүд» Амар шадарай ой тайгын гурба миллион гектар газар эзэлнэ. Лимонник, алирһан, нэрһэн, үхэр нюдэн эндэ ехэ элбэг. Джем, варени, жэмэс, витаминтай шүүһэ хотодо, хүдэлмэришэнэй поселогуудта ажахы эльгээдэг. Липын ой соо оршодог үүрнүүдһээ зүгын амтан тоһон абтадаг. Түсэбтэ табан жэлэй эхинһээ хойшо багахан шэл боошхо соо амһарталагдаһан зуу мянган килограмм зүгын тоһон магазинуудта эльгээгдээ. Буга, хандагайн мяхан Хабаровскын, Комсомольск-на-Амуре хотын магазинуудта ороно. Кур-Урмийска ой тайгын шубуунай мяхаар бэлдэгдэһэн эдеэе столово, кафенүүдтэ амталжа болоно. Тайгын предприятинуудай тэмдэгтэй маринадлагдаһан, дабһалагдаһан һархяагые хүн зон дуратайгаар худалдан абана.

«Орляка» гэжэ тангалай үбһэнэй баян хэбтэшэнүүд тайга соо олдонхой. Тэрэнэй залуу эшэнь амтаараа һархяагһаа дутуугүй байба. Энэ хабартаа бригаданууд «орляка» бэлдэхэеэ вертоледуудаар ой гараба.

И. ПЕРЕПЕЛИЦКИЙ,
ТАСС-ай корр.

Новокуровка тосхон,
Хабаровска хизаар.

ХЭНДЭШЬЕ ТААРУУ, ЗОХИД

Нэхэмэл хубсаһанай фабрикада шэнэ моодын хоёр ондоо жакет-кардиган оёгдожо эхилбэ. Угалзатуулан оёгдоһон, гоёолтото хэгдэһэн энэ хубсаһан хэндэшье тааруу, зохид байха. Энэнь уласхоорондын эхэнэрнүүдэй жэлдэ оёдолшодой бэлэг болоно.

Хотын хүнгэн промышленностиин предприятинууд хоёр зуун ондоо зүйл бүтээн гаргаа. Кардиган тэдэнэй нэгэниинь болоно. Нэхэмэл хубсаһанай фабрикада оёгдоһон плати, самса, свитер, спортивна костюм бүхэросссин яармагуудта үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байха.

Хотын хүнгэн промышленностиин предприятинуудай бүхы продукциин хахадынь үхибүүдтэ зорюулагдана. 1000 гаран адресаар тэдэнэр эд бараагаа эльгээнэ.

Биробиджан энэ һалбариин Алас-Дурнадахи түб болонхой. Предприятинуудые техническэ талаарнь һэльбэн шэнэлэлгэ хурдан түргэнөөр хүгжэнэ. Гуталай фабрикада мүнөө үе сагай эрилтэдэ харюусама мянга гаран түхеэрэлгэ тодхоогдоо. Эндэ бүхы үйлэдбэри автомат лининүүдээр хангагданхай.

В. ВАСИЛЬЕВ,
ТАСС-ай корр.

Биробиджан.

АЖАЛШАДАЙ ЗОХИДООР АМАРХЫН ТҮЛӨӨ

МОЛДАВИИН ССР. Молдави руу аяншалха дуратайшуулай тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Республика дотор туристнуудай олон тоото баазанууд байгуулагданхай, зохидоор түхеэрэгдэһэн гостиница, кемпингнүүд урган бодонхой, майхан хотохонууд түхеэрэгдэнхэй.

Бричанска районой үзэсхэлэн гоё газарта һаяхан баригдаһан «Фэт-Фрумос» гэжэ мотель Молдавида амархаар ерэгшэдтэ ехэ һайшаагдана. Амаралтын шэнэ баазын хүдэлмэрилэгшэд амарагшадые халуунаар угтан абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Фэт-Фрумос» гэжэ мотель.

ТАСС-ай фотохронико.

ЖОЛООШОДОЙ АНХАРАЛДА

ШЭНЭ ДҮРИМЭЙ ОНСО ИЛГАА

Автомобиль болон мотоциклнуудай тоо орон доторнай жэлhээ жэлдэ тон түргэнөөр олошорно. Автозаводууд гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ 1,8 миллион гаран автомобиль бүтээн гаргаhан байна. Тиихэдэ автомобиль болон мотоциклнуудай 4,5 миллион эзэд автомототранспортые регистрацида оруулха асуудалаар ГАИ-да хандаhан байха юм. Юуб гэхэдэ, автомототранспортые бүридхэн бэшэхэ шэнэ онол арга мүнөө үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэдэг болоо бшуу. Энээнтэй дашарамдуулан автомобиль болон мотоциклнуудые регистрацида оруулха, дансалан бэшэхэ шэнэ дүрим бии болоhон байна. Энэ шэнэ дүримэй онсо шэнжэнь юун бэ? Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын ГАИ-гай пропагандын таhагай инструктор В. Мальцев энэ асуудалда харюусана.

★ ★

Бүхы автомобиль, мотоцикл, мотороллер, мотоколяска, машинын бүхы тэргэнүүд регистрацида оруулагдаха ёhотой. Эдэ бүхы транспортна хэрэгсэлнүүдые ГАИ-да бүридхэлдэ оруулангүйгөөр ашаглаха хориглонхой.

Тракторнууд, тракторай тэргэнүүд, самоходно машинанууд ямар предприяти, эмхи зургаанай мэдэлдэ үгтэhэн байнаб, тэдэнэйнгээ нэрэ дээрэ регистрацида оруулагдадаг. Дансалан бэшэхэ гуримые зохихо министерство гү, али захиргаан тогтоодог байна. Тэдэнэр бүхы машинануудтаа номерой тэмдэг өөhэдөө үгэдэг. Имэ тэмдэггүйгөөр машинануудые ашаглажа болохогүй.

Машинануудые заhабарилха, техническэ харалга үнгэргэхэ болон эбдэрхэйень бэдэрэн олодог прибор, аппаратура тодхохо hайн эрхэ байдал томо автопредприятинуудта байгуулжа боломоор. Энэ ушарта харгы замда тохёолдодог гэнэ усал үсөөрүүлхэ хэрэгтэ hайн нүлөө үзүүлнэ. Тиимэhээ шэнээр байгуулагдаhан авто-ажахынуудай машинануудые регистрацида оруулагдахаар зүбшөөгдэжэ гээд шэнэ дүрим соо хэлэгдэнэ. Тиихэдээ эдэ ажахынууд 50 машинатай (зарим аймагуудта 15) байха ёhотой. Парк соогоо юhэн машинатай байбал, үнинэй хүдэлжэ байhан предприятинууд шэнэ, автомобиль регистрацида оруулха эрхэтэй. Хүнгэн автомобильнуудые хэрэглэлгые гуримшуулхын тулада министерствэнүүд, захиргаанууд эдэ машинануудые тоолон нэрлэжэ бүридхэлдэ абаhан, СССР-эй Финансын болон СССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствэнүүдтэй зүбшэhэн байна. ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэд энэ бүридхэлые хүтэлбэри болгон хэрэглэдэг.

Машина худалдан абаhые гэршэлhэн шухала документтэй болоhоной, машинаяа бэшүүлhэнэй түлөө мүнгэ түлэhэнэй, номерой тэмдэг, техническэ паспортын үгтэhэнэй hүүлээр ГАИ машинануудые. мотоциклнуудые регистрацида абана. Тиихэдэ предприяти, эмхи зургаануудай мэдэлэй автомототранспортнууд тус предприятиин, эмхи зургаанай байhан нютагта регистрацида оруулагдаха ёhотой.

Үмсын автомототраспортнууд эзэнэйнь саг үргэлжэ гү, али саг зуура ажаhууhан нютагта регистрацида абтаха ёhотой. Мүн онсо ушарта үмсын машина болон мотоциклнуудые түрэл гаралайнгаа ажаhууhан нютагта бүридхэлдэ оруулхада болоно. Тиихэдээ түрэлэйнь хүн бэшэгээр зүбшөөлөө үгэhэн байха зэргэтэй.

Һүүлэй үедэ хүнүүд өөhэдынгөө хүсөөр гү, али зохёоhон зурагаараа бага литражна автомобильнуудые, хүнгэн автомобильнуудта. мотоциклнуудта элдэб түхэлэй тэргэнүүдые дархалан бүтээдэг болонхой. Имагтал спортын бүлгэмүүдэй, мүн тус тус хүнүүдэй зохёон бүтээhэн транспортна хэрэгсэлнүүд бүридхэлдэ абтаха байна. Алишье ушартань тэргэнүүдые дархалан бүтээхэ техническэ эрилтэнүүдтэ таараhан, мүн агрегадуудые, узелнуудые, детальнуудые, материалнуудые хуулитаар худалдажа абаhые гэршэлhэн документнүүд байха зэргэтэй. Тиихэдэ 350 кубическа метр целиндртэй гү, али дээшээ хүсэтэй двигательтэй мотоциклнуудта, мотороллернуудта хажуу талын тэргэ дархалан бүтээхэдэ болоно.

Автомобильнуудые ондоо моделеэр hэлгэн заhабарилхаар зүбшөөгдэнэ. Гэбэшье предприятинууд, эмхи зургаанууд авто-заhабарилгын заводуудта, тус тус хүнүүд техническэ хангалгын станцинуудта энээнние хэхэ зэргэтэй. Тиихэдэ ондоо моделеэр hэлгэн заhабарилга автомобиль худалдан абаhанай hүүлээр гурбан жэлэй үнгэрөөд байхада ГАИ-гай зүбшөөлөөр хэгдэхэ болоно.

Орон доторнай бүтээгдэhэн үмсын автомобильнуудые hэлтэн заhабарилхадаа манай ороной промышленностиин бүтээн гаргаhан нэгэн адли түхэлэй (ГАЗ, «Москвич», ВАЗ гэхэ мэтэ) модель болон модификациин гол агрегадуудые, кузовуудые таараха классыень харада абажа, хуушан автомобильдаа тодхоходо болохо байна. Жэшээлхэдэ, «ГАЗ-20», «Победа» автомобильнуудта «ГАЗ-21», «ГАЗ-22», «Волго» түхэлэй машинанудай агрегат тодхохо хэрэгтэй. Харин «ГАЗ-67» түхэлэй машинада «ГАЗ-69», «ГАЗ-69А» түхэлэй машинын агрегат табихада болоно. Оронноймнай үйлэдбэриин автомобильнуудай кузоваар хариин гүрэнэй түхэлэй машинануудай кузовые hэлгэжэ, мүн мототранспортна хэрэгсэлнүүдые шэнэдхэн заhабарилхадаа маркыень хубилгажа болохогүй.

Культурна болон спортын талаар хариин оронуудтай бидэнэрэй холбоо барисаан үргэдхэгдэжэ, авто-аяншалга хүгжэжэ байна. Энээнтэй дашарамдуулан, автомобиляар, мотоциклаар хилын саана гараха хэрэгые бүридхэн бэшэхэ дүрим тодорхойлогдоhон, гуримшуулагдаhан байха юм. Энэ ушарта машинын эзэндэ байhан техническэ паспортые hэлгэжэ, орондонь регистрацида оруулагдаhан тухай үнэмшэлгэ болон манай гүрэнэй илгаруулгын тэмдэг үгтэнэ. Энээнэй тулада хилын саана гараха паспорт гү, али энээнние гэршэлhэн бэшэшье ондоо документ харуулха хэрэгтэй. Машинын номерой серин латин алфавидай үзэгөөр бэшэгдээгүй байгаа hаань, хилын саана гараха автомобилиин гү, али мотоциклай номерой тэмдэг hэлгэгдэнэ. Машинын регистрацида оруулагдаhан нютагай ГАИ хилын саагуур аяншалгада ябаха, серин ондоо номерой тэмдэг үгэхэ зэргэтэй.

Зарим ушарта ГАИ транспортна хэрэгсэлые регистрацида оруулхаяа арсадаг байна. Нэгэдэхеэр, хэрбээ автомобилиин, мотоциклай (техническэ эрилтэтэй таарүүлжа, хүнэй өөрынь зохёон бүтээhэн бага литражна автомобиль тухай эндэ хэлэгдэнэгүй) запасной частяар, агрегадаар бүтээгдэhэн гү, али хуулиаржа хэрэгсэлhээ гаргагдаhан машиные hэргээн шэнэлhэн байгаа hаань, бүридхэлдэ оруулагдадаггүй. Хоёрдохёор, рознично худалдаа наймаанай магазинуудhаа гү, али тус тус хүнүүдhээ предприятинуудай, эмхи зургаануудай худалдажа абаhан транспортна хэрэгсэлнүүд регистрацида оруулагдахагүй. Мүн техническэ эрилтые хазагайруулжа зохёон бүтээгдэhэн гү, али hэлгэгдэн заhабарилагдаhан машина бүридхэлдэ оруулагдахагүй.

Ашаанай болон түсхай автомобильнууд, фургонууд, «ГАЗ-13» «ЗИЛ-111», «Зил-114» түхэлэй автомобильнууд, урилдаанай автомобиль. мотоциклнууд үмсын тоодо орожо, тус тус хүнэй нэрэ дээрэ регистрацида оруулагдадаггүй.

Социалис хуули бэхижүүлхэ, предприяти, эмхи зургаануудай, тус тус хүнүүдэй транспортна хэрэгсэлнүүдые регистрацида оруулха гү, али дансаhаа гаргахадаа сагаа алмаха хэрэгтэ автомототранспортна хэрэгсэлнүүдые регистрацида оруулха. дансада абаха шэнэ дүримэй hайн нүлөө үзүүлхэ байhанинь лабтай.

В. МАЛЬЦЕВ,
Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын ГАИ-гай пропагандын таhагай инструктор.

ХУРДАН ХҮЛЭГҮҮДЭЙ УРИЛДААН

Хурдан хүлэгүүдэй урилдаан. Үнэхөөрөөшье, эртэ урда сагhаа хойшо элинсэг хулинсагаймнай найр, наадан үедэ моридойнгоо хурданиие туршажа, боосолдодог байhан hонирхолтой мүрысөөн ха юм. Энэ заншал мүнөөшье алдагдаагүй үргэлжэлүүлэгдэhээр. Тиимэhээ үнгэрэгшэ амаралтын үдэр мори урилдаанай зунай заншалта хаhа ипподром дээрэ нээгдэжэ, тотализатор болон морёор гүйлгэхэ спортын элдэб наадан эмхидхэгдээ.

Үдэрэй нэгэ час. Хурдан хүлэгүүдэй харгы дээрэ гарахые хүлеэжэ ядаhан хүнүүд часаа хараадшье абана. Удангүй хонхын абяан дуулдажа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай илалта түгэсөөр дүүрэhээр 30 жэлэй ойн хүндэлэлэй шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Хатарша морид хазаар даран, харгы дээрэ гаража ерэбэ. Хүн зон hэр-мэр гэлдэжэ, аниргүй болонод. Хэнэй хүлэг түрүүлжэ, алдар солоёо магтуулхань гээшэб? Тотализатор наадагшадай хэниинь шүүжэ, боосоогоо «эдижэ» баясахань бэ? Һонирхоошод олон даа. США-hаа асарагдаhан Лоу Ганвер гэжэ азаргын унаган «Молюска» гэжэ нэрэтэй хүлэг түрүүлжэ, солоёо магтуулба. Тэрэ 1600 метрэй зайе 2 минута 59 секунда саг соо гаталаа. Мори hоригшо В. Н. Диганов жолооень барижа ябаа гээд дикторэй соносхоходо, альга ташалган ташархай буушана.

Ээлжээтэ урилдаанда «эхэ», «хүбүүн» хоёр хабаадалсахань. Һонирхолтой мүрысөөн гээд мэдээсэгдэбэ. Жэрбэгэр гоё бэетэй хүлэгүүд харгы дээрэ гаража, олоной анхарал татаадхина. Хонхын хан гэхэ абяагаар харгын тооhон бурьяшаба. Унаганиинь түрүүлбэ, үгы даа, «эхэнь» гэhэн абяан эндэ тэндэ дуулдана. «Нота» гэжэ нэрэтэй эхэнь 1600 метрэй зайда 3 минута 24 секунда саг харуулжа, «хүбүүгээ» 5 секундаар ахижа, сугларагшадай магтаалда хүртөө. А. Кузнецов жолооень барижа ябаа. Тэрэнэй «Реестр» гэжэ унаганиинь фиништэ дүтэлжэ ябатараа, хүлөө алдажа, бүри хойшоо гурбадахи hуурида гарашоо.

Һамбай дэлhээ hагсаганууhан морид харгын бэлшэр дээрэ гаража, бэлэн болонхой, бэеэ зэhэн зогсобод. «Азарт» «Каприз» хоер анамана тулалдабад. Алиншье алиндаа гартаха дурагүй зэргэлэн ябанад. Хоюулан 2 минута 21,2 секунда саг соо фиништэ хүрэжэ ерэбэ. Гэбэшье, «Азарт» нэгэ алхамаар түрүүлжэ, альга ташалгаар угтагдаа.

Морёор гүйлгэхэ наадан эхилбэ. Кыз-куу («Басагые намнажа хүсэ») гэhэн наадан hонирхолтой байгаа. Энэ наадан Казахстанда, Дунда Азида үргэнөөр дэлгэрэнхэй юм. Эмээл мори унаhан хүбүүн басаган хоёр энэ нааданда хабаадалсана. Харгынгаа түрүүшын хахадта хүбүүн басагые хүсөөд таалаха зэргэтэй. Басаган залуу хүбүүнhээ мултаран ошохые оролдоно. Хэрбээ хүбүүнэй хүсэжэ таалажа шадаагүй hаань. басаган hөөргөө бусаха замдаа хүбүүе ташуураар сохин хэhээдэг. Хүдөө ажахын институтай студентнэр Т. Карпова, А. Кузнецов, гэгшэд энэ наадые hонирхолтойгоор үнгэргэжэ, олоной магтаалда хүртөө. А. Кузнецовой басагые хүсэжэ, морин дээрэнь таалажархихадань стадион хүүешэнэ.

Үрез моридой урилдаанай болоходо сугларагшад бүри hонирхожо. хоорондос боосолдоно. тотализатор наадагшадай тоо олошорно. Газар сабшан, байра дээрээ байжа ядаhан гүйгөөшэдые хүнүүд атаархан харанад. Хонхын абяанhаа залд гэжэ сошоhондол адли гүйгөөшэ морид урагшаа даб гэжэ, хурдан хүлтэй буга hогоонууд мэтэ hүта харайн шуумайбад. Эйпекс Гановер болон Турбулентна хоёрой унаган түрүүлhээр түрүүлжэ. 1600 метрэй зайе 2 минута 49 секунда саг соо гаталхадаа нэгэдэхи hуури эзэлээ. Мори hоригшо мастер П. Г. Баиров жолооень барижа ябаа.

«Оодорыш» гэжэ баhал hонирхолтой наадан эхилбэ. «Реестр» гэжэ мори унаhан А. Кузнецов, «Василек» хүлэгэй жолоо бариhан студент В. Драло гэгшэд энэ нааданда хабаадалсаа. 2 минута 58 секунда сагай туршада В. Драло нүгөөдэсэ шүүжэ, илалта туйлаа.

Хурдан хүлэгүүдэй урилдаан хойно хойноhоо hубарилдан үнгэрнэ. Дүнэн наhаяа хүсэhэн морид харгы дээрэ гараба. Буряадай гүрэнэй конюшниин Цедрик Силези хоёрой унаган «Целестин» түрүүлхэнь, үгы даа. «Эволиниие» баhажа болохогүй «хүлэгэй саана морин гээ юм» гэлдэн заримашуул хоорондоо арсалдана. Эсэсэй эсэстэ энэ арсалдаанай шиидхэбэри «эсхэгдэбэ». Гурбадахи разрядай спортсмен З. Бибякинай унажа ябаhан «Целестин» гэжэ хүлэг түрүүлжэ. 1 минута 58,6 секунда саг харуулаа. «Эволин» хоёрдохи hуурида гараа.

Гүйгөөшэ морид хазаар даран урилдахадаа, хүлнүүдээ гоёор татажа. олоной магтаалда хүртэнэ. Бароо-о бара, «Пригожий» эрхимлээ гэhэн хашхараан гэнтэ стадион дээгүүр зэдэлшэнэ. Үнэхөөрөөшье, гурбадахи категориин hоригшо В. И. Дигановай «Пригожий», эгээн түрүүлэн фиништэ ерэхэдээ. 2 минута 49,9 секунда саг харуулаа. «Ладья» хоёрдохи hуурида гараа.

Мори урилдаачай хаhын нээгдэhэндэ зорюулагдаhан шанда хүртэхын түлөө болоhон тэмсэлээр энэ hонирхолтой мүрысөөн түгэсэбэ. Г. Б. Павловай жолооень барижа ябаhан «Лимонад» морин түрүүлжэ, дүрбэн сагаан туруунhаа дүлэ гараса гүйхэ хүлэг байhанаа харуулба.

Хаалта дабалгаар мүрысөөнэй болоходо спортсмен В. Драло гэгшын унаhан «Реестр» 1 минута 14 секунда саг соо бүхы хаалтануудые нэгэшье ялын очкогүйгөөр дабажа эрхимлээ. Буряадай хүдөө ажахын институтай «Байкал» ажахын «Нота» гэжэ морин хоёрдохи hуурида гараа.

Мүрысөөнэй түгэсхэлдэ зэргэшээ гурбан моридые хүллэhэн тэргэдэ үхибүүдые hуулгажа, ипподром дээгүүр сэнгүүлээ. Нигэжэ балшар заахан үхибүүдшье сэдьхэлээ хананхай, мориндо hуужа наадаhандаа омог баяртайнууд гэртээ бусаа hэн.

Манай корр.

„БУРЯАД ОРОН-75“
ФОТОКОНКУРС

□ □ □

Эжыхэншни шамаяа асараад,
Эмшэндэ үзүүлжэрхихэл.
Элүүр энхэ ургыш даа,
Энеэдэтэйхэн үхибүүн.

Ф. СОРОКИНОЙ
фотоэтюд.

хилын саанаhаа
телефон·телеграф·радио

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

Экономическа харилсан туhалалсалгын Совэдтэ хабаатай гүрэнүүдэй хоорондо адли тэгшэ эрхэтэй. али алиндань ашатай туhатай харилсаае амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ зорюулгдаhан ехэ статьяе Чехословакиин «Руде право» газетэ. толилбо.

Гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорой хабаадалгатайгаар үнгэрhэн НАТО-гой соведэй Брюссельдэхи сессиин дүүрэhэн тухай шэнжэлэлнүүдые хэблэл толилжо үргэлжэлhөөр. Политическэ ба экономическа гол шухала асуудалнуудаар Хойто Атлантиин бүлэглэлэй гүрэнүүдэй хоорондоо арсалдаатай байhые Брюссельдэ болоhон хөөрэлдөөнүүд элирхэйлэн гэршэлээ гэжэ Венгриин «Мадьяр хирлап» газетэ бэшэнэ.

США-гай президент Дж. Фордын албанай хэрэгээр Испанида ерэлгэ Баруун Европын олон оронуудай хүн зоной дүрыень гутаагаа гээд Лондоной «Файнэншл таймс» газетэ тэмдэглэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые «Нью-Йорк таймс» газетэ шэнжэлхэдээ, дэлхэйн энэ районохи щахардуу байдал hаяын сагта hайжаруулагдаха гээд этигэн найдажа байhанаа мэдүүлнэ.

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые тараахагүй тухай договорой бэелүүлэгдэжэ байhые хаража үзэhэн конференци Женевэдэ дүүрэбэ гээд Японой «Асахи» газетэ бэшэнэ. Ракетно-ядерна дайнай аюулые усадхан зайсуулха хараа шэглэлтэй уласхоорондын энэ шухала хэлсээс улам олон гүрэнүүдэй дэмжэжэ байhаниинь шухала удха шанартай гэжэ тэмдэглэнэ.

Португалидахи байдал тухай, ороной зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй нэгэдэлые таhалхын тула Португалиин хархис этэгээдүүдэй гаргаhан харата муухай hэдэлтэнүүд тухай «Юманите» газетэ үргэнөөр бэшэнэ.

Даниин королева Маргрета II ба принц Хенригэй албанай хэрэгээр СССР-тэ ерээд байhан тухай, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Президиумэй Стокгольмдо нээгдэhэн сесси тухай газетэнүүд үргэнөөр толилно.

(ТАСС).

ОТТАВА

СССР-эй, Канадын хоорондохи харилсаан үргэ дэнэ

ТАСС

Научно-техническэ харилсаанай талаар совет-канадын хамтын комиссиин дүрбэдэхи сесси эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Хоёр тала протоколдо гар табяа. Совет-канадын хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд энээн дотор элирхэйлэгдэhэн байна.

Наука, техникын асуудалнуудаар харилсаа холбоо тогтоохо тухай хэлсээндэ 1971 ондо гар табигдаhанhаа хойшо хоёр ороной хоорондо үргэн холбоо барисаан тогтоогдоhон байна гээд протокол соо тэмдэглэгдэнэ.

Тодорхойлон хэлэхэдэ. Канадын түхеэрэлгэнүүдые — Советскэ Союзда, харин совет түхеэрэлгэнүүдые Канадада эльгээхэ тухай ехэ хэлсээнүүд баталагдаа.

БУХАРЕСТ

ФИНАНСИСТНУУД ЗҮБЛЭНЭ

ТАСС

СССР-эй финансын министр В. Ф. Гарбузовай түрүүлэлгэ доро валютно-финансын асуудалнуудаар СЭВ-эй саг үргэлжын комисси хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

СЭВ-тэ хабаатай оронуудай делегацинууд, Югославиин түлөөлэгшэд, экономическа харилсаанай уласхоорондын банкын, уласхоорондын инвестиционно банкын түлөөлэгшэд комиссиин заседанида хабаадаа.

СЭВ-тэ хабаатай оронуудай социалис экономическа харилсаае саашадань түнхэгырүүлхэ, нарижуулан hайжаруулха, хүгжөөхэ бүлэг программые бодото дээрэнь бэелүүлхэ тухай асуудалые комисси хаража үзэбэ.

Экономическа харилсаанай уласхоорондын банкын, уласхоорондын инвестиционно банкын ажал ябуулга тухай мэдээсэл шагнагдаа. Комисси зохихо дурадхалнуудые абаhан байна.

Заседани нүхэрэй ёhоной, бүтэмжэтэй hайн үгээ ойлголсолгын, аха дүү ёhоной хани барисаанай оршон байдалда үнгэрбэ.

ЗАЛЬЦБУРГ

Зальцбургдахи уулзалга

ТАСС

США-гай президент Дж. Фордын, АРЕ-гэй президент А. Сададай хоорондо «хүдэлмэриша уулзалга» эндэ болобо.

Уулзалгын үедэ Дүтын Зүүн зүгэй мүнөөнэй байдалда шэнжэлэл хэгдээ гэжэ США-гай гүрэнэй секретариин орлогшо Дж. Сиско хөөрэлдөөнэй hүүлээр журналистнуудта мэдээсээ. Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые шата шатаарнь гуримшуулха ба Женевэдэхи эбэй конференциин хүдэлмэриие hэргээхэ тухай асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд болоhон байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

США-гай ба АРЕ-гэй президентнүүд энэ уулзалгын үеэр «тодорхой шиидхэбэри» абажа шадаагүй гэжэ американ түлөөлэгшэ сэхэ руунь мэдэрээ.

Уулзалгын урда тээ Египедэй тала мэдүүлгэ тараагаа hэн. 1967 ондо Израилиин булимтаран эзэмдэhэн Араб газар нютагуудые сүлөөлхэ, энэ районохи бүхы арадуудай эрхэнүүдые хүндэлжэ, эндэхи байдалые эсэслэн гуримшуулха гэhэн зорилго Араб оронуудай политика табина гээд тэрээн дотор хэлэгдэhэн байгаа.

БЕЙРУТ

БЕЙРУДТЭХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Бейрудтэ яhала амгалан байдал оршожо байна. Магазинууд, правительствын эмхи зургаанууд, гүрэнэй ба үмсын предприятинууд хүдэлнэ. Орон доторхи аюулгүй байдалые сахиха хүсэнүүд, Ливанай-Палестиныш хамтын патрульнууд ниислэл хотодохи байдалые ханамжална. Орон доторхи аюулгүй байдал сахиха хүсэнүүдэй коммюнике радиогоор дамжуулагдаа. Бүхы хото город соо аали намдуу байдал оршожо байна гээд эндэ хэлэгдэнэ.

Гэхэ зуура, майн 30-най үдэр ниислэл хотодо эндэ тэндэ буудалдаанууд болоhон байна. Танигдаагүй хүнүүд эдэниие үүдхээ.

Политическэ партинуудай ба парламентска бүлэглэлнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые хэhэн дүнгүүд тухайдаа Ливанай шэнэ правительство бүридүүлхые даалгагдаhан Рашид Караме президент С. Франжьедэ мэдээсэбэ. Правительствын бүридэл эсэслэн зүбшэн хэлсэхын тула президент С. Франжьетэй хоёрдохёо уулзаха хараатайб гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Футбол

АЛАС-ДУРНЫНХИДАЙ АМЖАЛТА

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнууд ээлжээтэ уулзалгаяа майн 30-да үнгэргэhэн байна. Мүрысөөнэй дүн хаража үзэхэдэ, эндэ айлшаар ерэhэн нэгэшье командын футболистнууд шүүжэ шадабагүй. Тиин hүүлшын хэдэн наада өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэhэн Хабаровскын СКА, Благовещенскын «Амур» командануд эдэнэртэ ерэhэн командануудые шүүгээд табихадаа, мүрысөөнэй таблицада түрүүшын хоёр hуури эзэлбэ. «Амурай» футболистнууд сохижо оруулhан бүмбэгынгөө тоогоор хоёрдохи hуури эзэлнэ. Эдэнэр айлшаар ерэhэн Целиноградай «Целинник», Джамбулай «Химик» командануудые 2:1, 4:0 тоотойгоор шүүhэн байба. Энэнэй урда тээ «Амурай» футболистнууд Кзыл-Ордын «Орбита» командатай өөрынгөө стадион дээрэ наадахадаа 0:2 тоотойгоор шүүгдээ hааб даа.

Манай «Сэлэнгэ» команда энэ нааданда Семипалатинскын «Спартак» командые 2:1 тоотойгоор шүүhэнэй удаа, «Орбита» командые очкогоороо хүсөөд, сохижо оруулhан бүмбэгынгөө тоогоор урдань ороходоо мүрысөөнэй таблицада гурбадахи hуури эзэлбэ.

Барнаулай «Динамо», Шэтын «Локомотив» командануудай футболистнууд «Чкаловец», «Восток» командануудые аб адлихан 1:0 тоотойгоор шүүгээд табихадаа, мүрысөөнэй таблицада хэдэн hуури урагшаа дабшаhан байна. Мүн Эрхүүгэй «Авиатор» команда Павлодарай «Тракторай» футболистнуудые 2:1 тоотойгоор шүүhэн байба.

Ингээд лэ Алас-Дурна зүгэй хото городуудай командануд удаадахи уулзалгануудаа Казахай ССР-эй болон Сибириин футболистнуудтай үнгэргэхөөр холын аян замда мордобо. Жэшээнь, «Сэлэнгэ» команда июниин 5-да Никольскын «Горнягтай» наадахань. Июниин 9-дэ Целиноградай «Целинник», июниин 13-да Джамбулай «Химик», июниин 17-до Кзыл-Ордын «Орбита» командануудтай наадаха юм. Июниин 25-най үдэр өөрынгөө стадион дээрэ Красноярскын «Автомобилист» командатай наадахаар хараалагдана.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдоно.

Командануул	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
СКА Хабаровск	8	5	1	2	16:6	11
«Амур» Благов.	8	4	3	1	12:3	11
«Сэлэнгэ» У-Үдэ	6	4	1	1	10:2	9
«Орбита» (К-О)	6	4	1	1	10:5	9
«Луч» Владив.	7	3	2	2	6:5	8
«Спартак» С-палат.	6	2	3	1	5:3	7
«Авиатор» Эрхүү	6	2	3	1	7:6	7
«Шахтер» Караганда	6	2	2	2	4:4	6
«Локомотив» Шэтэ	6	2	2	2	5:5	6
«Динамо» Барнаул	7	2	2	3	6:7	6
«Торпедо» Томск	7	1	4	2	6:8	6
«Химик» Джамб.	7	1	4	2	5:10	6
«Горняк» Никольск	7	2	2	3	6:12	6
«Чкаловец» Н.Сиб.	7	1	3	3	6:6	5
«Трактор» Павл.	6	2	1	3	3:4	5
«Целинник» Ц-град.	7	1	3	3	5:10	5
«Автомобилист» Кр.	7	1	2	4	5:13	4
«Восток» У-Кам.	6	0	3	3	4:10	3

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. Хүдөө ажахын ургамалнуудай болон үбhэ ногооной ургасын гарасые дээшэлүүлхэ габшагай хоёр hарын дүнгүүд ба тэжээл ехээр бэлэдхэхэ нэмэлтэ хэмжээ ябуулганууд тухай. «Кандидадууд hунгагшадтаяа уулзана» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Шэтынхидтэ халан абахаар юумэн бии» — С. Бухаевай статья. «Ажалай коллективүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ» — Я. Дунаевай корреспонденци. «Совет орон: шэнэ hонин» — суглуулбари.

Гурбадахи хуудаhанда. М. Самбуевай «Мүнгэн шүүдэр». Е. Тыхешкинэй статья. Хилын саана. Спорт.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Хаана hурахаяа ошохоб?». Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05 — «Василий Горин» — телевизионно документальна фильм. 12.00 — «Радуга» — уласхоорондын телевизионно фестиваль. Югославиин Федеративна Социалис Республика (үнгэтэ). 12.35 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — «Мартагдашагүй кинолентэнүүд». «Һүүлшын hүни» — кинофильм. 14.40 — СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент В. Г. Афанасьев телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 15.10 — 15.20 — Забhарлалга. 15.20 — «А ну-ка девушки» (үнгэтэ). 16.50 — И. Ольшанский «Такая короткая долгая жизнь» 6-дахи бүлэг — «Мүрдэлгэ». 18.05 — «Тэндэ, Ла-Маншын саана референдум». 18.30 — «Время». 19.00 — Спортын программа. 1. СССР-эй арадай зургаадахи зунай спартакиада. 2. Боксоор Европын чемпионат. Польшоhоо дамжуулга.

Улаан-Үдэ. 19.55 — «Хүдөө ажахыдахи НТИ». 20.15 — Һүүлэй hонин.

«Орбита». 20.30 — И. Ольшанский «Такая короткая долгая жизнь» 6-дахи бүлэг «Мүрдэлгэ». 21.45 — Агаарай долгин дээрэ «Залуу наhан». «Түг дахяад жагсаалдаа!» 22.20 — «Хатарай зал» (үнгэтэ). 22.50 — «Тэндэ, Ла-Маншын саана — референдум». 23.25 — СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин дуулаха (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.55 — «Бидэнэр — залуушуул» (буряадаар дамжуулга). 19.35 — Телевизионно hонин.

«Орбита». 19.55 — «Мүнөө сагай эрдэм наука».

Улаан-Үдэ. 20.25 — «Оро-дой түрүүшын революци 70 жэлэй ой» (буряадаар), хөөрэлдөөн. 20.45 — «Эфиран» — телевизионно суглуулбари. 21.45 — «Техническэ мэдээсэлэй hонин».

УНШАГТЫ, hонирхохол байхат

ТАЛААН БОЛОБО

ЭНЭ УШАР Иваново хотодо болобо. Ташкентын аэропортын бортмеханик М. Нажмитдинов үдэшэлэн тээ гостиницадаа бусажа ябаба. Гэнтэ харан гэhээнь гурбадахи дабхарай нээлгэтэй сонхо можо дээрэ жаахан үхибүүнэй байхые обёоржохёо... Махмуд байшан гэр тээшэ гүйжэ ошоо hаа, үрдихэгүй байгаа. Тиимэhээ тэрэ сахилгаан түргөөр hүрэмсөөрөө, гар дээрээ юумэнэй зөөлэхэнөөр уншахые мэдэрбэ. Үхибүүн шашхаба. Тиихэдэнь Махмуд угаа ехээр баярлаа: балшар бага үхибүүн амиды! Димын түрэлхид — Татьяна Николаевна, Владимир Витальевич Ивановтон баярлаhандаа бархирhан байха юм.

Гайхалтай hонин ушар лэ. Гэбэшье бүри гайхалтай юумэниинь юуб гэхэдэ, авиатор үшөө нэгэ иимэ ушартай тохёолдоhон байна. Минскын аэропортдо тэрэ 4 метр үндэрhөө hүрэhэн үхибүүе абораа hэн.

М. Нажмитдинов авиацида 10 жэл соо хүдэлжэ байхадаа Ажалша бүхэриг, үнэн сэдьхэлтэй байhанайнгаа түлөө тэрэ коллективтээ хүндэтэй юм. Эхэнэртэй зэтэй бүлэдэнь хоёр хүбүүн урган ехэ болоhон байна. Фаррух гэжэ нэрэтэй бага хүбүүниинь Дима Ивановтой сасуу.

ХАЛУУН АРШААНАЙ ХҮСӨӨР

ХАЛУУН АРШААНАЙ хүсөөр хүдэлдэг Японой эгээ ехэ — 50 мянган киловатт хүсэтэй станци Кюсю арал хойто хубидахи Коконоэ хотодо баригдажа дүүрэбэ. Газарай гүн дундаhаа сорогдон хаяжа байдаг халуун аршаанай элшэ хэрэглэгдэнэ.

Мүнөө үедэ Японой анхан дүрбэн станци хүдэлнэ.

РУЛЬГҮЙ АВТОМОБИЛЬ

ХОЕР ГАРГҮЙ болоhон хүнүүдэй жолоодон ябаха автомобиль Баруун Германида бүтээгдэбэ. 20 жэлэй урда тээ гэнтын аюул усалhаа уламжалан, хоёр гаргүй болоhон Эберхард Франц тэрэниие зохёогоо.

Рульгүй автомобиль «Фольксваген» гэжэ концернын үйлэдбэриин «Пассат» түхэлэй машинын үндэhэ hуури дээрэ бүтээгдэhэн байна. Хүлөөрөө педаль даража, энэ машиные жолоодохо юм.

Франц энэ машинаяа туршажа. 270 мянган километр гаталhан байна.

ИРАГТА ОЛДОhОН АРХЕОЛОГИЧЕСКА ЗҮЙЛ

ЭРТЭ УРДЫН хүгжэлэй дэбжэлтын үшөө нэгэ гуламье Ирагай урда хубида олдобо. Ирагай археологуудай hанаажын ёhоор, манай эрын урда тээхи таба мянгадахи жэлдэ эндэ байhан отогой үлэгдэлнүүд Кадиси гэдэг провинцида олдоhон байна.

Энэ отог хэзээ нэгэтэ Месопотамида бии байhан бүхы хүгжэлтэ дэбжэлтын эхээл эртэ урдын хото гэжэ тоологдодог шумернүүдэй Эрид хототой сасуу юм.

Шумернүүдэй эртэ урдын хаашуулай шажанай ба сойлой түбүүдэй байhан Ефрат мүрэнэй адаг багта эдэ зүйлнүүд олдоhон байна. Шэнэ малталга хэхэ үедөө Иракай археологууд олдоhон отогой үлэгдэлнүүдые шумернүүдэй хаашуулай элитэ мэдээжэ түбүүдтэй сасуулха зэргэтэй.

АНТИЧНА hҮМЭ hЭРГЭЭГДЭБЭ

ЭРТЭ УРДЫН үнэтэ шухала барилгануудай нэгэн болохо Гарни гэдэг антична hүмые hэргээн hэльбэхын тула табан жэл хэрэгтэй байшоо. Энэ hүмэ Ереванhаа 30 километрэй газарта байдаг юм. I зуун жэлдэ баригдаhан, армян хаан шуулай зундаа байдаг байшангуудта ородог энэ hүмэ 1679 ондо газарай ехээр хүдэлhэндэ hандаргагдашоо hэн.

16 метр үндэртэй hүмэ шулуун табсан дээрэ баригдаhан хай, айхабтар гоё hайхан уран за хээгээр гоёогдоhон баганануудаар тойрүүлагдаhанхай. Ханануудынь хэдэн тонно шэгнүүртэй базальт шулуугаар баригдаhан байна.

Энэ өөрсэ шухаг хүшөө мүнөө болотор сахин хадалалгын түүхые эртэ урдын манускриптнүүд манай үе сэлэтэ хүргэhэн байна. Армениин христиан шажанай дэлгэрэлтэдэ, языческа бүхы hүмэнүүд hандаагдаа hэн. Тэд Гарниин hүмын айхабтар гоё hайхан байhан дээрэhээ тэрэниие hандаангүй орхиhон юм гэхэ.

Армениие огторгой доро зэнхыжэ байдаг музей гэжэ нэрлэдэг юм. Ушарынь юуб гэхэдэ, газар дээрэнь эртэ урдын соёлой 4 мянга гаран хүшөө бии.

(ТАСС).

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ — 1975 оной июниин 4. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01513. Заказ № 0444